

Kuboto Kisou

DẠY CON KIỂU NHẬT

Giai đoạn 2 tuổi

2 TUỔI LÀ GIAI ĐOẠN BUỚC NGOẶT TRONG GIÁO DỤC TRẺ

Thời kì cần suy nghĩ nghiêm túc về tương lai của trẻ

Tôi nghĩ rằng những bà mẹ đọc cuốn sách này đều mong muốn con cái mình sẽ có một cuộc sống tốt đẹp hơn. Giai đoạn 2 tuổi chính là điểm xuất phát để thực hiện các biện pháp giáo dục cần thiết giúp trẻ trưởng thành và cũng là thời kì cha mẹ cần suy nghĩ nghiêm túc về tương lai của trẻ.

Suy nghĩ nghiêm túc về tương lai của trẻ nhưng cha mẹ không phải là người quyết định con đường cũng như nghề nghiệp sau này cho trẻ. Điều tôi muốn nói ở đây là cha mẹ hiểu được đặc tính của trẻ, biết trẻ kén cái gì, giỏi cái gì để tiếp nhận và định hướng con đường đi phù hợp cho trẻ. Đây cũng là thời kì cha mẹ tìm hiểu và chuẩn bị con đường đi cho trẻ lựa chọn.

Giai đoạn 2 tuổi chính là lúc trẻ thành thạo các chức năng hoạt động cơ bản như đi, đứng, sử dụng tay... Trẻ biết thể hiện cảm xúc của mình qua ngôn ngữ, phỏng đoán cảm xúc của người khác và dần dần hình thành tính xã hội để xây dựng mối quan hệ với người xung quanh.

Trẻ trưởng thành không thể thiếu sự giáo dục của cha mẹ

Đây cũng là giai đoạn trẻ bước vào thời kì mẫn cảm nhất với những kích thích về giác quan. Thời kì này, trẻ tiếp nhận, hiểu và phản ứng lại các loại kích thích về giác quan.

Nếu bỏ lỡ thời kì này, khả năng hiểu được những kích thích giác quan của trẻ sẽ yếu đi, trẻ sẽ phản ứng chậm hoặc không hiểu ý nghĩa của những kích thích đó. Vì thế, bạn hãy chú ý để trẻ sớm giao tiếp với mọi người.

Các tuyển thủ như Suzuki Ichiro¹ hay Ishikawa Ryo² nếu lúc đầu không được tiếp cận với bóng chày và golf thì chắc không thể thành công như ngày hôm nay. Cha mẹ chính là người phát hiện và bồi dưỡng những tiềm năng của con cái mình. Vì thế, ngay từ giai đoạn này, cha mẹ hãy bắt tay vào việc giáo dục con cái bằng một mong muốn cháy bỏng là mang lại những điều tốt đẹp nhất cho con.

Bạn hãy dẫn con đi chơi và dạy cho con biết về niềm vui trong cuộc sống, những điều tốt đẹp thú vị nên khám phá.

Từ rất nhiều kinh nghiệm đó, trẻ sẽ biết về cuộc sống và có được khả năng giao tiếp, rồi dần dần sẽ tìm được đường đi cho chính mình. Năng lực trí não của trẻ có thể phát huy được hay không chính là nhờ sự cố gắng của cha mẹ trong giai đoạn này.

Nhận biết và phát huy cá tính của trẻ

Khi bắt đầu phát triển tính xã hội cũng là lúc trẻ dễ mắc các bệnh về não như tự kỷ hay hội chứng Asperger³. Ngay cả ở những gia đình trí thức, con cái họ đôi khi vẫn không dễ dàng tiếp xúc với người khác hoặc không thể hoạt động theo tập thể.

Nếu con của bạn có những biểu hiện không bình thường, hãy dẫn trẻ đến bác sĩ chuyên môn về thần kinh nhi khoa để nắm được tình trạng của trẻ, tiếp nhận nó và bàn bạc thêm với bác sĩ chuyên môn về phương pháp trị liệu sau này.

Einstein bị mắc hội chứng Asperger, ông kém trong khả năng giao tiếp, nhưng có một phần đặc biệt trong não của ông hoạt động rất tốt, vì thế ông có được rất nhiều phát minh để đời.

Tóm lại, trong mỗi giai đoạn trưởng thành của con người, sự phát triển của não cũng khác nhau. Điểm khác biệt với người khác chính là cá tính, nếu có thể phát huy cá tính này thì cuộc sống sau này sẽ hạnh phúc. Do đó, điều quan trọng là phải quan sát kỹ trẻ, nhận biết và tiếp nhận những trạng thái của trẻ rồi phát huy điểm mạnh ở trẻ.

TẠI SAO CẦN GIÁO DỤC TRẺ 2 TUỔI?

Đến 2 tuổi, trẻ đã trưởng thành hơn rất nhiều. Trẻ bắt đầu có tính tự chủ, đôi khi còn làm cha mẹ lo lắng. Vậy đối với giáo dục trẻ 2 tuổi, điều gì là cần thiết nhất?

MỤC ĐÍCH CỦA GIÁO DỤC 2 TUỔI

Là “dạy trẻ thành người” nhờ vào việc phân công giáo dục

Đây là giai đoạn trẻ bắt đầu hình thành tính cách

Phương pháp Kubota thực hiện giáo dục nhằm làm tăng các khớp thần kinh, kết nối mạch thần kinh cho trẻ từ giai đoạn 0~2 tuổi, để trẻ dễ dàng thực hiện nhiều loại hoạt động. Mục đích của phương pháp này là luyện tập kích thích để thúc đẩy sự trưởng thành của trẻ, giúp trẻ sớm trở thành một cá thể độc lập.

Ở giai đoạn này, chúng ta sẽ tiến hành “dạy trẻ thành người”. Vì thế, chúng ta không chỉ luyện tập để trẻ có thể đi bộ hay cử động tay mà còn dạy trẻ thích nghi với xã hội, biết cách sinh hoạt tập thể.

Điều quan trọng nhất trong giáo dục giai đoạn này là dạy cho trẻ tính xã hội. Tính xã hội là việc trẻ hòa đồng, thân thiện với mọi người xung quanh. Để làm được như vậy, trẻ cần phải được tự do hoạt động, có thể nói chuyện với bất kì ai, hiểu được người khác và biết tuân thủ các quy tắc xã hội. Mục đích của giáo dục trẻ 2 tuổi chính là tạo cơ sở để trẻ có thể làm được tất cả những điều đó. Do vậy, từ 2 tuổi, chúng ta không chỉ luyện tập cho trẻ ở nhà mà còn cần dẫn trẻ đến những nơi có nhiều trẻ con cùng lứa tuổi như công viên để giúp trẻ hòa nhập.

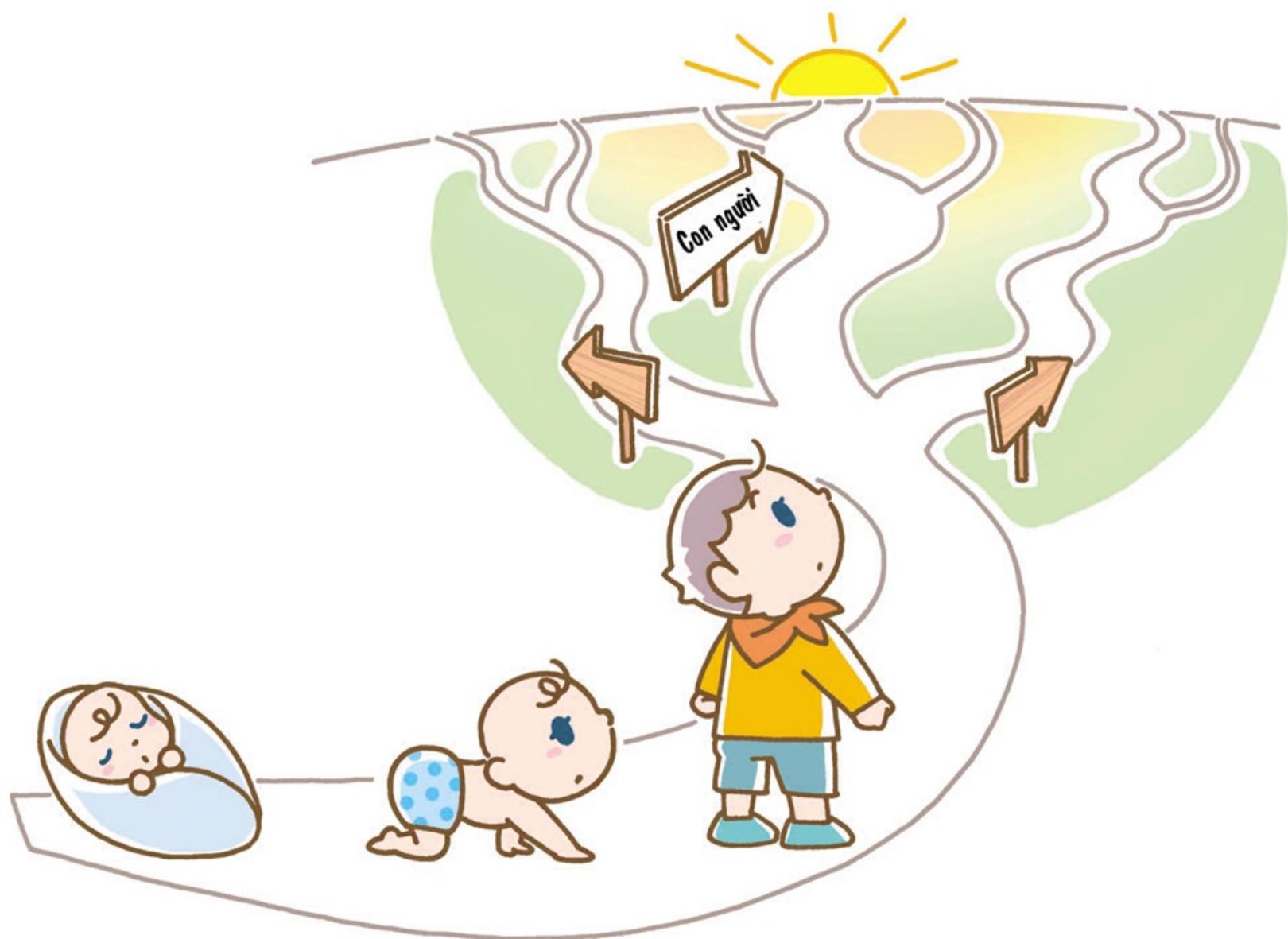
Giáo dục trẻ 2 tuổi rất cần có sự tham gia của bố

Giai đoạn này cần cho trẻ đi chơi nhiều nơi để mở mang tầm nhìn. Người bố nên đảm nhiệm nhiệm vụ này. Bố cần có trách nhiệm dạy cho trẻ biết xã hội là nơi như thế nào và trẻ cần sống ra sao. Chúng ta nên phân công mẹ chịu trách nhiệm dạy con về những điều trong cuộc sống hàng

ngày bao gồm cả cách giao tiếp, còn bố sẽ chịu trách nhiệm cho con biết về xã hội. Với cách phân công giáo dục như thế, trẻ sẽ được học tập đa dạng.

Ở nhiều gia đình, các ông bố quá tập trung vào công việc nên số lượng trẻ kém hiểu biết về văn hóa, xã hội đang tăng lên. Mặc dù cha mẹ đã cố gắng giáo dục con từ sớm nhằm tạo cho trẻ một bộ não thông minh nhưng nếu trẻ không được giáo dục về tính xã hội thì cũng như ngọc không được mài giũa. Đối với trẻ, đây là giai đoạn quan trọng. Do vậy, người bố từ trước đến giờ ít tham gia vào việc giáo dục con thì chính từ giai đoạn này cần phải dẫn trẻ đi chơi nhiều nơi như viện bảo tàng hay công viên... giúp trẻ phát triển thể chất một cách toàn diện.

Hệ thống thần kinh phản chiếu chính là bộ phận não bộ làm việc để tạo cho trẻ có tính xã hội. Trẻ phải hiểu được tâm trạng của đối phương thì khi nhìn đối phương mới biết được họ đang định làm gì. Trẻ sẽ nhìn điều đối phương đang làm để bắt chước. Hơn nữa, trẻ cũng cần phải biết rằng có lúc bản thân mình có cảm nhận giống đối phương nhưng cũng có lúc có cảm nhận ngược lại với họ.

BỘ NÃO TRẺ 2 TUỔI

**Trọng lượng bộ não con người được quyết định trong giai
đoạn 2 tuổi**

Mật độ khớp thần kinh của trẻ đạt đỉnh điểm khi 3 tuổi

Bộ não người truyền đạt được thông tin nhờ vào dòng điện nhỏ chạy qua các mạch thần kinh. Các tế bào thần kinh là gốc của mạch thần kinh được hình thành từ ba nhân tố là thân tế bào mang nhân, phần đuôi gai kéo dài ra từ thân tế bào và sợi trực. Phần giữ vai trò kết nối đầu sợi trực này với đuôi gai của tế bào thần kinh khác chính là khớp thần kinh.

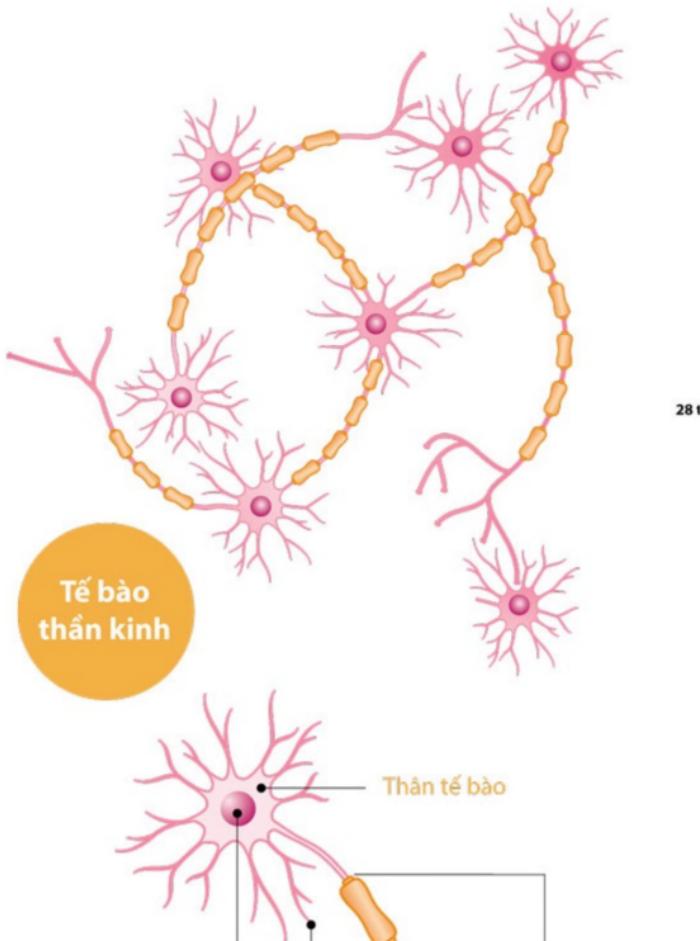
Tế bào thần kinh bắt đầu được tạo ra từ giai đoạn thai nhi 6 tháng tuổi, nên đến khi sinh ra, trẻ hầu như đã có đủ số lượng tế bào thần kinh của cả cuộc đời. Khi trẻ chào đời, khớp thần kinh bắt đầu tăng lên do não bộ trẻ làm việc và đạt đỉnh điểm trong khoảng 8 tháng tuổi đến 3 tuổi.

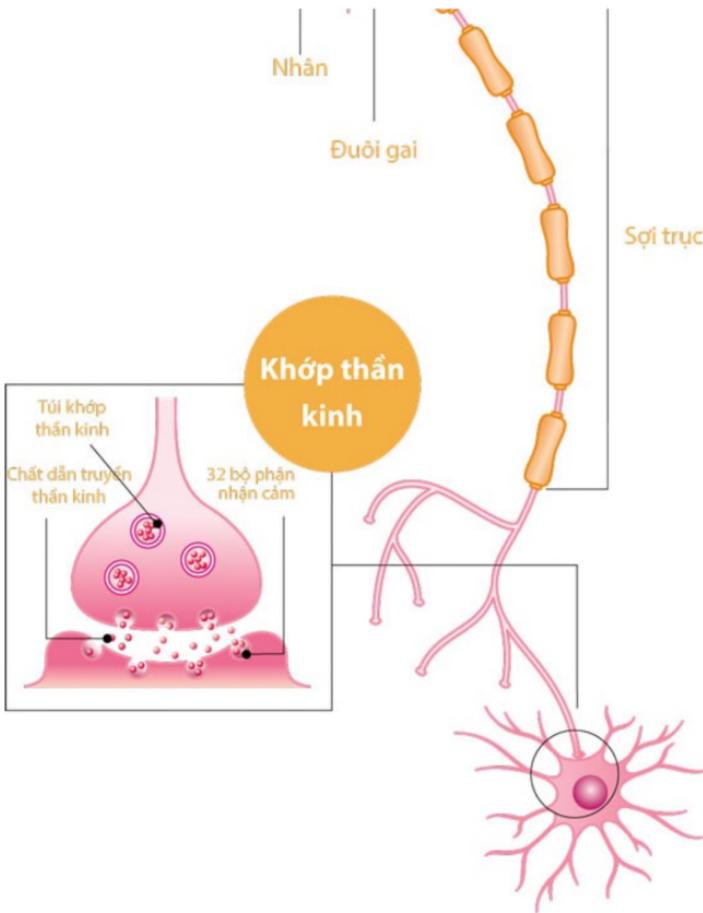
Số lượng khớp thần kinh tăng lên sẽ tạo được kết nối giữa các tế bào thần kinh hình thành các mạch thần kinh, giúp trẻ dễ dàng tư duy cũng như hành động. Tuy nhiên, chỉ bằng cách tăng số lượng khớp thần kinh thì chưa đủ, nếu chúng ta không gây kích thích lên não bộ, bắt các bộ phận cơ thể trẻ hoạt động thì mạch thần kinh sẽ không được kết nối. Hơn nữa, nếu chúng ta không tạo cho trẻ những kích thích phù hợp ở giai đoạn này thì khớp thần kinh sẽ không hình thành, những tế bào thần kinh không được sử dụng sẽ chết đi.

Khớp thần kinh sẽ giảm đi nếu không có kích thích lên não bộ

Trẻ không được thực hiện giáo dục trong giai đoạn này có tế bào thần kinh cũng như khớp thần kinh ít hơn, vì thế não bộ sẽ nhỏ hơn những trẻ được giáo dục. Về điểm này thì giáo dục từ sớm rất quan trọng. Nói cách khác, nếu thực hiện giáo dục từ sớm có thể sử dụng tối đa các nhân tố của não bộ mà trẻ có được từ khi sinh ra.

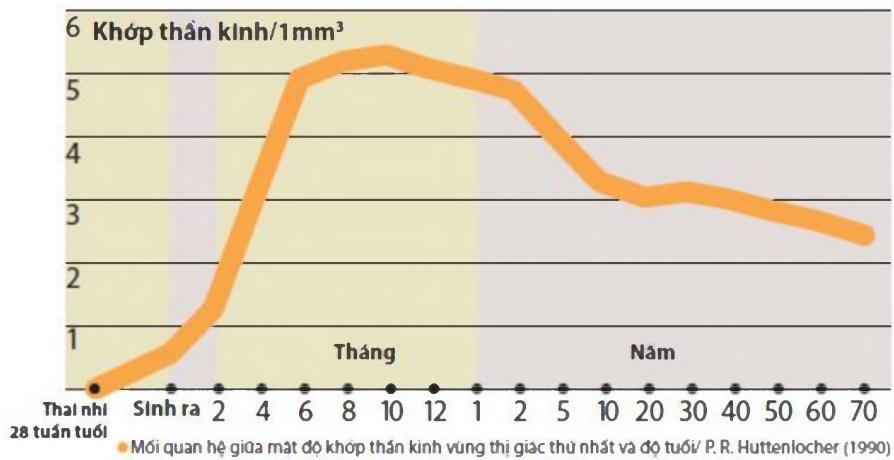
So với những đứa trẻ được giáo dục sớm từ 0 tuổi thì những đứa trẻ không nhận được nhiều kích thích có số lượng tế bào thần kinh và khớp thần kinh ít hơn. Những tế bào thần kinh đã chết sẽ không hồi phục lại được, nhưng bằng cách kết nối khớp thần kinh với những tế bào thần kinh còn lại, các mạch thần kinh vẫn được cung cấp. Do đó, đối với trường hợp bây giờ mới bắt đầu giáo dục trẻ thì cần sử dụng các tế bào thần kinh hiện có một cách hiệu quả để dần dần nâng cao khả năng của trẻ.

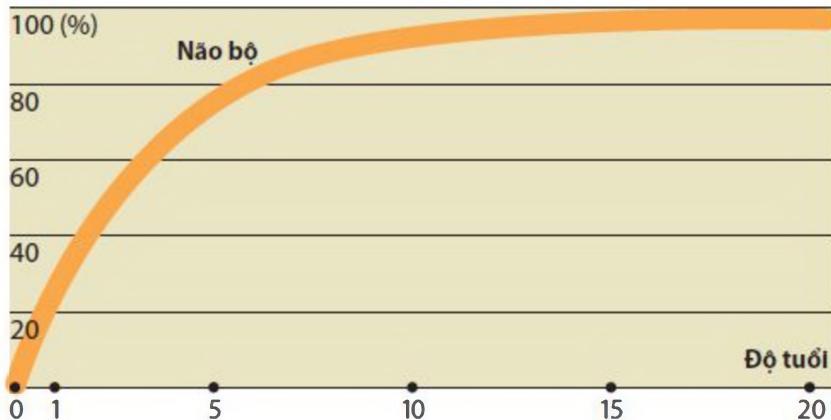
Trong túi khớp thần kinh có chất dẫn truyền thần kinh. Nếu thông tin thần kinh được truyền đến, túi khớp thần kinh sẽ di chuyển, chất dẫn truyền thần kinh được phát ra và bộ phận nhận cảm (receptor) sẽ tiếp nhận.

Khớp thần kinh và độ tuổi

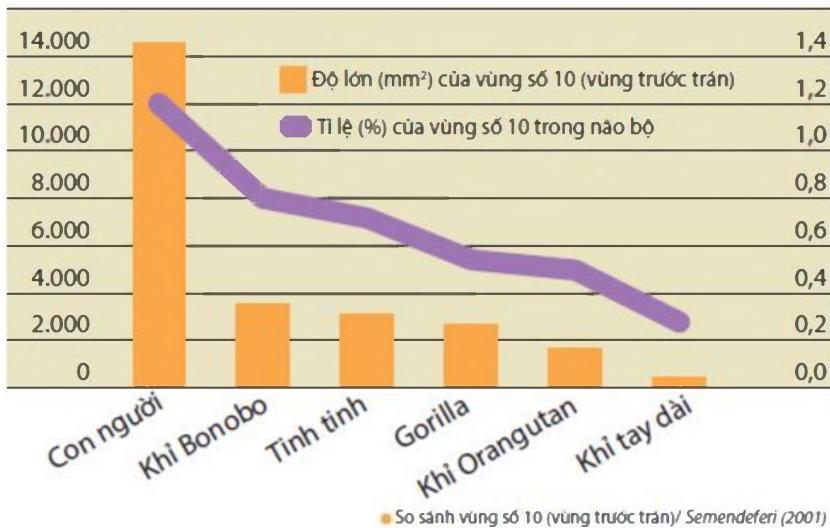
Mật độ khớp thần kinh của vùng thị giác (vùng số 17) đạt đỉnh điểm ở giai đoạn trẻ 8 tháng tuổi. Ở giai đoạn này, chức năng làm việc cơ bản của thị giác trẻ đã hoàn thiện. Chúng ta phải biết rằng các vùng khác cũng tương tự như vậy.

Trọng lượng não bộ và độ tuổi

Đến 5 tuổi, não của trẻ đã đạt được kích thước gần như người trưởng thành. Não bộ to lên có nghĩa là giữa các tế bào thần kinh có sự liên kết nhờ vào các khớp thần kinh thể hiện rằng não bộ làm việc tốt.

Độ lớn của vùng số 10

Đây là sơ đồ so sánh độ lớn của vùng số 10 trong não bộ. Vùng số 10 là vùng mang chức năng đặc biệt, chỉ có ở con người.

Lập quy tắc và tuân thủ quy tắc đó

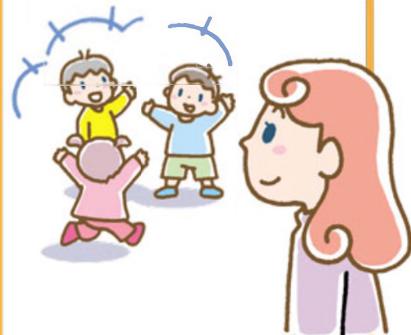
Để sau này trẻ có thể tuân thủ tốt các quy tắc ngoài xã hội, trước tiên trong gia đình, bạn cần tạo lập các quy tắc rõ ràng cho trẻ như những quy tắc đó. Cha mẹ chính là tấm gương cho trẻ, vì thế trong mọi trường hợp bạn phải tuân thủ đúng quy tắc đã đặt ra.

Tạo cho trẻ nhiều loại kích thích

Bạn hãy tạo cho trẻ thật nhiều kích thích chất lượng tốt. Tuy nhiên, dù là kích thích chất lượng tốt đến đâu chăng nữa, nếu chỉ là một chiều cũng không có ý nghĩa gì cả. Bạn cần giúp trẻ có hứng thú với những kích thích đó.

Quan sát trẻ kỹ lưỡng

Bạn hãy quan sát kỹ xem trẻ thích cái gì, tập trung vào việc gì để biết trẻ giỏi và kém việc gì, sau đó cùng chơi để giúp trẻ nâng cao điểm mạnh của mình.

Bố tham gia giáo dục con cái

Trẻ luôn ngưỡng mộ bố mình về sức mạnh cơ thể. Sự tin cậy mang tính tuyệt đối này chính là nhân tố quan trọng để giáo dục cho trẻ tính xã hội. Người bố hãy tiếp xúc với trẻ và dạy cho chúng nhiều điều.

Cho trẻ chơi với bạn bè

Nếu bạn cho trẻ chơi với các bạn cùng lứa tuổi sẽ rất tốt. Trong tập thể đó, trẻ sẽ học được rất nhiều điều như sự cảm thông với đối phương hay sự nhẫn nại.

2 TUỔI LÀ GIAI ĐOẠN NHƯ THẾ NÀO?

Là “giai đoạn tới hạn”, mẫn cảm với các kích thích cảm giác

Chúng ta cần kích thích nhiều ở “giai đoạn tới hạn”?

Các tế bào thần kinh bắt đầu được hình thành từ khi thai nhi 6 tháng tuổi và trong giai đoạn từ 8 tháng tuổi sau sinh đến 3 tuổi, các khớp thần kinh được tạo ra một cách mạnh mẽ. Người ta gọi đây là “giai đoạn vượt bậc về hình thành khớp thần kinh”.

Não bộ của trẻ lúc 2 tuổi bước vào “giai đoạn tới hạn”. Người ta thường nói “giai đoạn tới hạn” là giai đoạn từ 2 tuổi đến khoảng 3 tuổi rưỡi, giai đoạn này trẻ có phản ứng rất tốt với những kích thích về cảm giác. Nếu ở “giai đoạn tới hạn” này chúng ta không tạo cho trẻ những kích thích cảm giác phù hợp thì sau đó, dù có kích thích thế nào đi nữa, phản ứng của trẻ vẫn rất chậm, không thể tiếp nhận kích thích một cách nhạy bén được. 2 tuổi là giai đoạn rất quan trọng đối với trẻ vì là “giai đoạn vượt bậc về hình thành khớp thần kinh” và “giai đoạn tới hạn”. Do đó, chúng ta cần ý thức vấn đề này để tạo cho trẻ những kích thích về cảm giác giúp trẻ hiểu và thực hiện phản ứng.

Các kích thích với vật thật và chất lượng tốt sẽ rất hiệu quả với trẻ

Những kích thích chúng ta mang lại cho trẻ ở “giai đoạn tới hạn” này có thể sẽ ảnh hưởng đến cả cuộc đời trẻ sau này. Chúng ta hãy mang cho trẻ những vật thật và chất lượng tốt để trẻ có được khả năng cảm thụ phong phú. Đối với thính giác, ta nên cho trẻ nghe những âm thanh tốt, bản nhạc

hay. Đối với thị giác, ta nên cho trẻ nhìn những bức tranh với màu sắc rực rỡ hay các động vật đang di chuyển. Đối với khứu giác và vị giác, ta cho trẻ ngửi mùi hoa thơm, mùi cây cỏ hay các vị theo mùa. Bạn hãy cho trẻ nhiều loại kích thích như mạnh nhẹ hay mặn ngọt để trẻ ý thức được và ghi nhớ ở não bộ. Nếu bạn tạo cho trẻ hai kích thích cùng một lúc, như sau khi cho trẻ nhìn đồ ăn sẽ cho trẻ ăn luôn, hay sau khi cho trẻ nhìn nhạc cụ sẽ cho trẻ chơi thử... trẻ sẽ ghi nhớ rất sâu về đồ vật đó.

Trong số các kích thích về cảm giác, trẻ dễ quên các kích thích về xúc giác nhưng thực ra đây lại là kích thích rất quan trọng. Bình thường, bạn vẫn thường ôm hay xoa người trẻ một cách vô thức nhưng bắt đầu từ giai đoạn này, hãy ôm trẻ, xoa người trẻ, tiếp xúc với trẻ một cách có ý thức. Nếu trẻ biết khi làm điều gì đó sẽ được mẹ xoa sẽ xảy ra trạng thái “Cảm giác thoái mái”. Lúc này hệ thống VTA làm việc ở nhân liên kề sẽ sinh ra cảm giác thoái mái gọi là “thích quá”, thúc đẩy sự phát triển của thùy trán.

Để nuôi dưỡng não bộ trẻ 2 tuổi tốt hơn...

Lập quy tắc và tuân thủ quy tắc đó

Để sau này trẻ có thể tuân thủ tốt các quy tắc ngoài xã hội, trước tiên trong gia đình, bạn cần tạo lập các quy tắc rồi yêu cầu trẻ tuân thủ những quy tắc đó. Cha mẹ chính là tấm gương cho trẻ, vì thế trong mọi trường hợp bạn phải tuân thủ đúng quy tắc đã đặt ra.

Tạo cho trẻ nhiều loại kích thích

Bạn hãy tạo cho trẻ thật nhiều kích thích chất lượng tốt. Tuy nhiên, dù là kích thích chất lượng tốt đến đâu chăng nữa, nếu chỉ là một chiều cũng không có ý nghĩa gì cả. Bạn cần giúp trẻ có hứng thú với những kích thích đó.

Quan sát trẻ kỹ lưỡng

Bạn hãy quan sát kỹ xem trẻ thích cái gì, tập trung vào việc gì để biết trẻ giỏi và kém việc gì, sau đó cùng chơi để giúp trẻ nâng cao điểm mạnh của mình.

Bố tham gia giáo dục con cái

Trẻ luôn ngưỡng mộ bố mình về sức mạnh cơ thể. Sự tin cậy mang tính tuyệt đối này chính là nhân tố quan trọng để giáo dục cho trẻ tính xã hội. Người bố hãy tiếp xúc với trẻ và dạy cho chúng nhiều điều.

Cho trẻ chơi với bạn bè

Nếu bạn cho trẻ chơi với các bạn cùng lứa tuổi sẽ rất tốt. Trong tập thể đó, trẻ sẽ học được rất nhiều điều như sự cảm thông với đối phương hay sự nhẫn耐.

Vận động không có “giai đoạn tới hạn” nên nếu trẻ sờm nhớ được cách

vận động thì sẽ sớm thành thạo. Từ giai đoạn này, chúng ta nên tập cho trẻ tự dọn đồ chơi, cầm cốc, mặc quần áo, xỏ dép...

CON NGƯỜI VÀ VÙNG VỎ NÃO TRƯỚC TRÁN

Rèn luyện “vùng số 10” - vùng chỉ có ở con người

Mỗi vị trí não bộ có chức năng khác nhau

Từ đầu đến giờ chúng ta mới chỉ toàn nói về các phần trong não bộ như tế bào thần kinh hay khớp thần kinh, bây giờ chúng ta sẽ nói về tổng thể não bộ. Mỗi vị trí não bộ khác nhau có chức năng làm việc khác nhau. Brodmann đã chia đại não thành 52 vùng dựa vào sự khác nhau về cấu trúc thần kinh và đánh số tương ứng như hình vẽ trong “Bản đồ vỏ não Brodmann” ở trang bên phải.

Đại não được chia thành năm thùy đó là: thùy trán, thùy đỉnh, thùy chẩm, thùy thái dương và thùy đảo. Thùy trán được chia thành hai phần là: vùng vỏ não trước trán và vỏ não vận động. Vùng vỏ não trước trán này vẫn được coi là “vùng suy nghĩ” nhưng theo nghiên cứu gần đây, tất cả vận động tự chủ (thực hiện vận động do ý chí của bản thân) đều bắt đầu từ vùng vỏ não trước trán. Vùng số 44 làm việc khi ta nhìn biểu cảm của đối phương để hiểu xem họ đang nghĩ gì rồi dự đoán, vùng số 46 là vùng lưu trữ trí nhớ làm việc và cũng là vùng đưa ra quyết định.

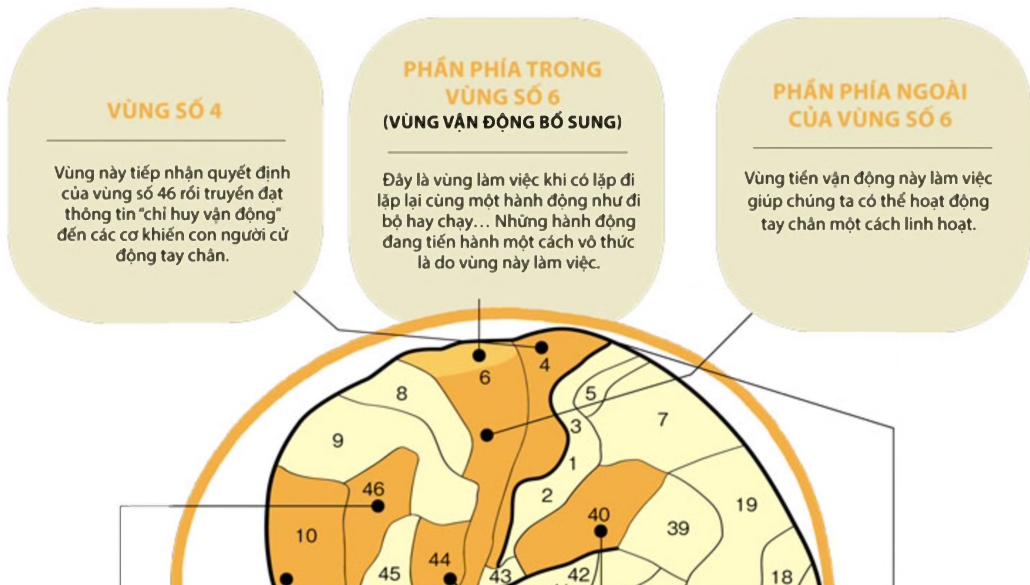
Vùng vỏ não trước trán thực hiện hành động của con người

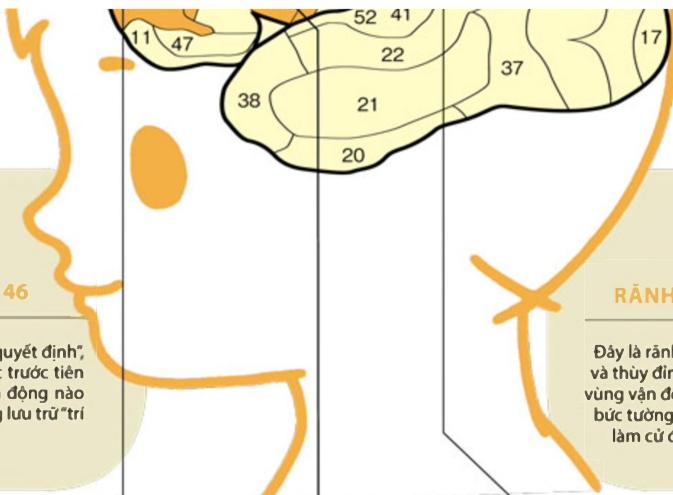
Vùng số 10 (vùng trước trán) nằm ở giữa trán là vùng chỉ có ở con người, thực hiện tất cả những công việc thuộc “hành động của con người” như sáng chế ra đồ vật, suy nghĩ, nói chuyện với người khác, sử dụng tay... Có học giả về khoa học não bộ nói rằng, vùng số 10 bắt đầu phát triển từ

khi trẻ khoảng 5 tuổi nhưng bằng cách kết nối mạch thần kinh, chúng ta đã có thể giúp cho vùng này làm việc ngay từ khi trẻ 2 tuổi.

Đây là sơ đồ so sánh độ lớn của vùng số 10 trong não bộ. Vùng số 10 là vùng mang chức năng đặc biệt, chỉ có ở con người.

VÙNG SỐ 46

Đây là vùng đưa ra "quyết định", vì thế nó sẽ làm việc trước tiên khi xảy ra một hành động nào đó. Đây cũng là vùng lưu trữ "tri nhớ làm việc".

VÙNG SỐ 10 (VÙNG TRƯỚC TRÁN)

Đây là vùng rất quan trọng để thực hiện các "hành động của con người", làm việc khi có suy nghĩ sự vật, sự việc một cách phức hợp hay kiểm soát tình cảm, cảm xúc.

VÙNG SỐ 44

Đây là vùng làm việc khi có sử dụng "hệ thống thần kinh phản chiếu" như nhìn vào biểu cảm của đối phương, hiểu được đối phương đang nghĩ gì, bắt chước hành động của đối phương.

RÃNH TRUNG TÃM

Đây là rãnh nằm giữa thùy trán và thùy đỉnh. Phía trước rãnh có vùng vận động (vùng số 4), trong bức tường của rãnh này có chỗ làm cử động các ngón tay.

VÙNG SỐ 40

Đây là vùng đang lưu trữ ký ức kích thích cảm giác. Nếu cần thiết, ở đây sẽ truyền đạt thông tin đến vùng vỏ não trước trán, để phòng tránh nguy hiểm và giúp hành động diễn ra suôn sẻ.

“BỐ LÀ SỐ 1” CHÍNH LÀ BÍ QUYẾT GIÁO DỤC

Người bố làm tăng tính quan trọng

Việc trẻ ghi nhớ rằng “Bố = Sếp” chính là cách để trẻ hiểu về xã hội

Từ khoảng 1 tuổi rưỡi, trẻ bắt đầu bước vào giai đoạn bướng bỉnh, chỉ thích làm theo ý mình khiến không ít các bà mẹ đau đầu. Chính trong lúc này, cần có người bố ra mặt. Một người bố vượt trội cả về tư cách lẫn thể chất mắng con một cách nghiêm khắc có thể dạy cho trẻ “sợ = không được làm”.

Để việc “mắng” này phát huy tác dụng, trước tiên trong gia đình cần dạy cho con biết rằng “Bố là số 1”. Mỗi gia đình sẽ có cách dạy khác nhau nhưng rõ ràng nên có một người “làm sếp” thì mọi chuyện mới tiến triển thuận lợi và cũng có thể mang lại cho trẻ cả cảm giác sợ lẩn yên tâm.

Có một người sếp trong gia đình không chỉ khiến trẻ biết sợ mà còn yên tâm

Khi con tôi còn nhỏ, dù tôi có đi làm về muộn đến đâu, Kayoko, vợ tôi vẫn cố gắng đánh thức con để con chào tôi “Bố đã về ạ!”. Bằng cách này, tôi trở thành “sếp” trong gia đình, ngay cả những lúc không có tôi ở nhà, vợ tôi chỉ cần nói “Mẹ sẽ mách bố đấy” là có thể giáo dục con. Chúng ta nên phân công rõ người mẹ sẽ khuyên nhủ con bằng những lời nhẹ nhàng còn người bố sẽ mắng con một cách nghiêm khắc.

Khi cho trẻ thấy rằng “Bố là nhất”, con trai sẽ học được tinh thần trách

nhiệm và mong muốn sau này “mình cũng sẽ như thế”, còn con gái sẽ hướng đến một gia đình ổn định và học được sự quan tâm, chăm sóc của mẹ từ những điều bình thường trong cuộc sống hàng ngày. Hơn nữa, khi đã định hình được cho trẻ tư tưởng này rồi thì chỉ cần với từ khóa “bố”, trẻ sẽ biết sợ và chúng ta dễ dàng dạy bảo trẻ hơn.

Ngoài vai trò giúp giáo dục trẻ thì sự có mặt của người bố từ giai đoạn trẻ 2 tuổi rất quan trọng. Nhân giai đoạn trẻ đang bướng bỉnh này, người bố cần suy nghĩ lại về trách nhiệm của mình trong gia đình và người mẹ cũng cần xem lại cách cư xử hàng ngày để tạo một môi trường gia đình khiến trẻ yên tâm.

SỬ DỤNG TAY VÀ CÁC NGÓN TAY

Sự sáng tạo của trẻ được hình thành từ đôi tay và các ngón tay. Nếu trẻ tích cực sử dụng tay và các ngón tay, não bộ của trẻ sẽ được rèn luyện.

GIÚP TRẺ DÙNG BÀN TAY VÀ CÁC NGÓN TAY ĐỂ SÁNG TẠO VẬT DỤNG

Càng rèn luyện bàn tay và các ngón tay, trẻ càng khéo léo

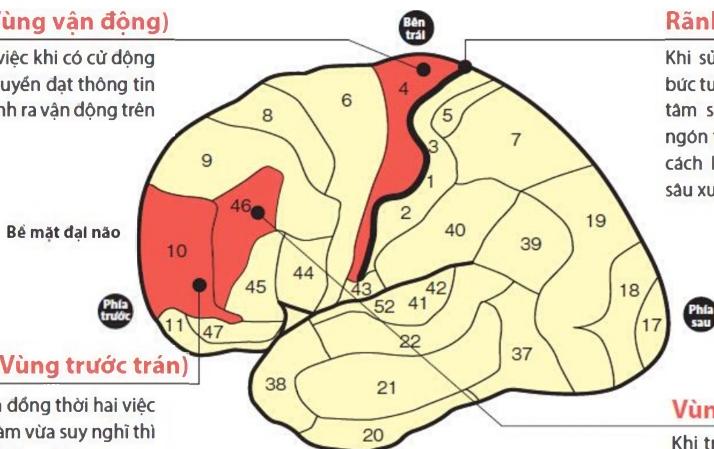
Giáo dục 2 tuổi giúp trẻ cử động được từng ngón tay và biết cách dùng tay và các ngón tay trong cuộc sống hàng ngày. Đó cũng là cách để trẻ chơi trong tập thể. Đến giai đoạn này, trẻ dần dần biết chơi với các trẻ khác. Nếu trẻ có thể sử dụng tay một cách linh hoạt thì trẻ sẽ chơi vui vẻ và dễ dàng hơn. Ngoài ra, trò chơi tập thể cũng giúp trẻ nâng cao khả năng sử dụng tay.

Thêm nữa, đôi tay giúp trẻ sáng tạo vật dụng. Để trẻ có thể vẽ ra được điều mình muốn, trẻ cần phải biết cách sử dụng đúng bàn tay và các ngón tay. Nếu trong giai đoạn này, trẻ biết cách sử dụng đúng và thích thú với nhiều loại công việc, sự sáng tạo của trẻ sẽ càng phát triển. Bạn hãy để trẻ tự quyết định mình muốn làm gì và tưởng tượng để vùng vở não trước trán của trẻ làm việc, đồng nghĩa với não bộ của trẻ sẽ hoạt động.

Ở giai đoạn này, bạn không nên cho trẻ chơi quá nhiều một trò chơi mà nên cho trẻ chơi nhiều trò chơi khác nhau. Khi chơi nhiều trò chơi, trẻ sẽ biết cách sử dụng bàn tay và các ngón tay một cách linh hoạt. Trong hệ thống làm phát sinh ra vận động và hành động không có “giai đoạn tới hạn” như ở hệ thống cảm giác. Do đó, nếu luyện tập đi luyện tập lại nhiều lần, trẻ sẽ thành thạo.

Vùng số 4 (Vùng vận động)

Đây là vùng làm việc khi có cử động tay và chân, để truyền đạt thông tin đến cơ bắp nơi sinh ra vận động trên thực tế.

Vùng số 10 (Vùng trước trán)

Nếu trẻ tiến hành đồng thời hai việc nào đó như vừa làm vừa suy nghĩ thì vùng trước trán sẽ làm việc.

Rãnh trung tâm

Khi sử dụng các đầu ngón tay, bức tường phía trước rãnh trung tâm sẽ làm việc. Nếu đầu các ngón tay đã có thể cử động một cách linh hoạt thì rãnh này sẽ sâu xuống và to ra.

Vùng số 46

Khi trẻ dự tính sản phẩm mình sẽ tạo ra rồi đưa ra quyết định "sẽ làm như thế này" thì vùng số 46 sẽ làm việc để vùng vỏ não trước trán ghi nhớ tạm thời.

LƯU Ý KHI DẠY TRẺ SỬ DỤNG NGÓN TAY

Bạn làm mẫu cho trẻ xem

Mẹ cần làm mẫu để trẻ biết cách làm đúng. Mẹ nên ngồi bên cạnh dạy cho trẻ cách sử dụng bàn tay và các ngón tay đúng (để trẻ bắt chước).

Dọn dẹp

Bạn hãy quy định với trẻ về nơi cất đồ chơi. Nếu trẻ luôn có thói quen tự mình lấy đồ chơi ra chơi và cất lại chỗ cũ sau khi chơi xong thì trí nhớ làm việc sẽ được rèn luyện.

Đừng để trẻ quá tập trung vào một trò chơi

Nếu chỉ cho trẻ chơi tập trung vào một trò chơi nào đó, não bộ của trẻ sẽ phát triển lệch lạc. Bạn nên cho trẻ chơi một trò chơi trong một khoảng thời gian nhất định rồi cho trẻ chơi trò khác.

Quy định thời gian chơi

Nếu trẻ đã có thể chơi tập trung được rồi, bạn cần nói với trẻ như "Con chơi đến khi kim dài của đồng hồ chạm đến số 6 là thôi nhé". Nếu trước khi chơi, bạn cho trẻ biết được thời gian sẽ dừng thì trí nhớ làm việc của trẻ sẽ được rèn luyện.

CHƠI VỚI BÓNG

Giúp trẻ kiểm soát tay tốt

Có thể bạn cho rằng đây là trò chơi chỉ đơn thuần là lăn quả bóng nhưng bằng cách quy định ra một mục tiêu và lăn bóng đến đó thì đây lại là trò chơi cấp độ cao. Trẻ cần suy nghĩ xem nên hướng bóng về hướng nào, đẩy bóng mạnh hay nhẹ, do đó chúng ta hãy cho trẻ chơi lặp đi lặp lại nhiều lần để trẻ có thể lăn trúng đích. Bạn có thể chuẩn bị cho trẻ bóng với nhiều độ lớn khác nhau, như một quả bóng nhỏ để trẻ có thể cầm chắc trong tay và một quả bóng lớn hơn để trẻ dễ nhìn theo hay dễ lăn.

Nếu trẻ chưa thể kiểm soát được bóng, bạn hãy ôm trẻ từ phía sau rồi chỉnh tay cho trẻ. Bạn vừa lăn quả bóng từ từ vừa dạy cho trẻ cách sử dụng tay và nén buông tay ra lúc nào. Nếu trẻ đã có thể lăn thẳng, bạn hãy ngồi đối diện với trẻ và yêu cầu trẻ lăn bóng về phía mình. Khi trẻ quen, bạn hãy tập cho trẻ lăn xa hơn hay tập bắt bóng bạn lăn đến. Trò chơi lái xe đồ chơi về phía khung thành cũng là bài tập hay để trẻ ghi nhớ về cách tăng giảm lực. Bạn hãy cùng trẻ thi xem ai nhanh hơn.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Thay đổi để rèn luyện não bộ

Chúng ta hãy giúp trẻ cầm bóng đúng cách. Quả bóng nhỏ thì nắm bằng đầu ngón tay, quả bóng to thì nắm bằng lòng bàn tay (nắm bằng lực nắm) rồi lăn đến mục tiêu. Nếu trẻ có thể lăn bóng trúng mục tiêu, bạn hãy yêu cầu trẻ tăng thêm lực và đẩy nhanh tốc độ lên. Bạn hãy cùng thi với trẻ, xem ai lăn bóng giỏi hơn.

Hãy thường xuyên thay đổi độ lớn của mục tiêu để tạo hứng thú cho trẻ.

CHƠI VỚI ĐẤT NẶN

Giúp trẻ suy nghĩ về sản phẩm tạo ra trước khi làm

Trong trò chơi với đất nặn, điều quan trọng là thống nhất một quy tắc: Từ đầu phải nghĩ sẽ làm cái gì, sau đó dùng chất liệu để tạo ra sản phẩm đó. Nếu tạo ra một hình cầu tròn thì có thể dùng làm bóng lăn, nếu tạo ra hình bánh hồ lô thì có thể chơi trò nấu nướng. Bằng cách này, chúng ta có thể dạy cho trẻ tự mình tạo ra dụng cụ để chơi bằng cách suy nghĩ sản phẩm sẽ tạo ra, rồi thực hiện.

Nếu trẻ chưa quen với trò chơi đất nặn, bạn hãy dạy trẻ nặn ra hình tròn hay sợi dây dài.

Trước tiên, bạn hãy làm mẫu để trẻ biết dùng phần nào của lòng bàn tay, cần cử động hai tay như thế nào, rồi cho trẻ bắt chước. Dù là cùng một công việc nhưng nếu làm nhanh hơn thì các mạch thần kinh ở tay sẽ to ra và linh hoạt hơn, cho nên khi trẻ đã nặn được hình đẹp, bạn hãy yêu cầu trẻ làm nhanh tay hơn. Khi trẻ đã biết sử dụng thành thạo lòng bàn tay, bạn có thể tập cho trẻ nặn các hình mà trẻ thích như hình tam giác hay hình vuông... Chúng ta cũng cần luyện tập để trẻ sử dụng tốt cả các ngón tay chứ không chỉ là lòng bàn tay, để trẻ dần dần nặn được các hình phức tạp hơn.

Bạn không chỉ cùng nặn với trẻ mà đừng quên hỏi xem trẻ định nặn cái gì và có nặn được đúng ý không.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Tưởng tượng giúp trẻ rèn luyện vùng vỏ não trước trán

Trước khi định làm gì, ta cần hình dung trong đầu xem hình dáng đồ vật đó như thế nào. Hơn nữa, cần phải ghi nhớ điều đó trong quá trình tạo ra đồ vật. Đây chính là trí nhớ làm việc. Do đó, trước khi trẻ định nặn cái gì, bạn hãy hỏi trước xem con muốn làm cái gì, sau khi làm xong hãy hỏi xem con đã làm được cái con muốn hay chưa. Nếu trẻ có thể làm được đúng đồ vật như trẻ hình dung, bạn hãy khen trẻ. Đây chính là cách rèn luyện vùng vỏ não trước trán cho trẻ.

CHƠI VỚI NHẠC CỤ

(I)

Dạy cho trẻ niềm vui khi đánh hoặc gõ nhạc cụ

Bạn hãy để cho trẻ tự mình đánh trống, gõ chuông... để phát ra âm thanh. Nếu trong nhà bạn không có nhạc cụ, bạn có thể cho trẻ gõ hộp rỗng, hộp cát-tông hoặc gõ tay vào bàn cũng được. Bạn hãy cho trẻ gõ vào nhiều đồ vật khác nhau để thấy được âm thanh khác nhau, cho trẻ tự gõ để trải nghiệm được việc không phát ra âm thanh nếu lực không đủ mạnh hoặc âm thanh thay đổi tùy vào vị trí gõ... Nếu bạn cho trẻ gõ bằng cây bút hay thước, trẻ sẽ biết điều chỉnh cổ tay hay nắm chặt đồ vật bằng tay rồi gõ.

Khi trẻ đã biết gõ, bạn hãy hướng dẫn trẻ gõ theo nhịp điệu. Bạn hãy yêu cầu trẻ gõ theo một nhịp điệu nào đó và cố gắng luyện tập để trẻ gõ được theo đúng nhạc. Nếu trẻ tiến hành đồng thời hai việc trở lên thì vùng trước trán sẽ làm việc nên bạn hãy cho trẻ vừa nghe nhạc vừa gõ theo nhạc vừa lắc lư cơ thể.

Bạn có thể đẩy nhanh nhịp điệu hay yêu cầu trẻ gõ mạnh nhẹ khác nhau tùy vào sự tiến bộ của trẻ.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Vận động theo nhịp điệu giúp rèn luyện vùng vận động bổ sung

Bạn hãy cho trẻ lặp đi lặp lại cùng một vận động tay để phát ra âm thanh. Lúc đầu, bạn phát ra hiệu lệnh hoặc yêu cầu trẻ vận động giống mình. Bạn dần dần đưa ra các nhịp điệu khó dần từ 1 nhịp, 2 nhịp... và cho trẻ luyện tập về cường độ mạnh yếu của âm thanh phát ra. Nơi có liên quan mật thiết đến việc duy trì vận động nhịp điệu là vùng vận động bổ sung. Bạn hãy cho trẻ luyện tập đi luyện tập lại nhiều lần.

TRÒ CHƠI CẦM BẰNG ĐẦU NGÓN TAY

Sử dụng đầu ngón tay linh hoạt để làm các công việc tỉ mỉ

Đây là bài tập giúp trẻ có thể làm được các công việc tỉ mỉ như nấm hay xé đồ vật bằng ngón cái và ngón trỏ. Trước tiên, bạn hãy xếp những viên kẹo nhỏ mà trẻ thích ra đĩa để trên bàn rồi tập cho trẻ cầm từng cái một. Bạn hãy làm mẫu để trẻ chỉ cầm bằng hai đầu ngón tay. Nếu trẻ đã có thể cầm chắc rồi, bạn hãy tập cho trẻ xé giấy. Lúc đầu, bạn cho trẻ xé dọc, xé ngang các loại giấy cứng và giòn như giấy báo, giấy dán tường. Bạn để cho trẻ trải nghiệm sự khác nhau khi dùng lực khác nhau. Khi trẻ đã quen, bạn có thể tập cho trẻ xé các loại giấy cứng hơn.

Cho trẻ bóc tem nhãn khỏi khung cũng là một bài tập tốt. Bạn hãy chuẩn bị cho trẻ nhiều loại tem nhãn khác nhau như hình tròn, hình tam giác, hình vuông... và một khung giấy để dán tem nhãn. Nếu bạn hướng dẫn trẻ dán hai hình tròn vào với nhau tạo hình “người tuyế” hoặc dán hình tam giác lên trên hình vuông tạo hình “ngôi nhà”, cho trẻ cảm giác như đang vẽ tranh thì trẻ có thể sử dụng các đầu ngón tay một cách vui vẻ. Bạn chuẩn bị các tem nhãn với ba màu cơ bản là đỏ, vàng, xanh rồi vừa nói tên màu và hình vừa dán để dạy cho trẻ cả về màu và hình khối.

Ngoài giấy báo, bạn có thể cho trẻ xé ngang, xé dọc giấy dán tường hay giấy viết và cho trẻ trải nghiệm thấy sự khác nhau khi dùng lực xé khác nhau.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Bạn hãy để trẻ tự mình quyết định tay thuận

Để nắm đồ vật, ta chỉ sử dụng ngón cái và ngón trỏ rồi dồn lực vào đầu các ngón tay. Bạn hãy cho trẻ tự quyết định chúng sẽ sử dụng tay nào. Bạn hướng dẫn để trẻ chủ yếu sử dụng tay mình thuận còn tay kia sẽ giữ giấy. Từ 3~4 tuổi, trẻ sẽ biết mình thuận tay nào nên bạn hãy để trẻ sử dụng một tay hoặc cả hai tay như nhau đều được.

NẮM ĐẤM - CÁI KÉO - TỜ GIẤY

Luyện tập giúp trẻ cử động tùng ngón tay

Để sử dụng các đầu ngón tay một cách linh hoạt, trẻ cần biết cử động tùng ngón tay một. Trò chơi *Oắn tù tì* với các cách xòe tay như nắm đấm, cái kéo, tờ giấy sẽ giúp trẻ luyện tập cử động nắm ngón tay một cách có ý thức. Lúc đầu, bạn hãy dạy cho trẻ cách xòe tay thành hình nắm đấm, cái kéo, tờ giấy rồi cho trẻ xem hình dáng xòe tay. Nếu đã làm được tốt các hình nắm đấm, hình cái kéo, hình tờ giấy, trẻ sẽ biết cách ra nhiều hình khác bằng tay. Khi trẻ đã có thể thực hiện bằng tay thuận, bạn hãy luyện tập tương tự ở tay còn lại cho trẻ.

Nếu trẻ đã nhớ được cách xòe tay và tên gọi tương ứng, bạn hãy kết hợp cả hai tay tạo nên nhiều hình dạng khác nhau. Sau khi ra cái kéo ở một tay, tay kia bạn ra nắm đấm chồng lên tạo thành hình “con ốc sên”, hay ra tờ giấy đặt lên trên nắm đấm tạo thành hình “chong chóng quạt” để trẻ vừa tưởng tượng vừa tạo ra nhiều hình dạng khác nhau. Khi qua 3 tuổi, trẻ sẽ có thể chạm được ngón cái và ngón út vào nhau. Nếu định ra cái kéo, trẻ cần gập các ngón tay khác vào một chút. Dù đã cầm được bút hay đũa nhưng đến 3 tuổi, vẫn có nhiều cử động tay mà trẻ chưa làm được nên bạn hãy luyện tập đi luyện tập lại cho trẻ nhiều lần.

Bằng cách nhớ đồng thời hình dáng tay và ý nghĩa của nó, trẻ sẽ dần ghi nhớ được cách biểu diễn đồ vật bằng ngón tay.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Rèn luyện vận động để sử dụng dụng cụ

Chúng ta cố gắng rèn luyện để trẻ có thể ra nắm đấm, cái kéo, tờ giấy bằng tay trái hoặc tay phải. Đây là bài tập để trẻ có thể sử dụng từng ngón tay một và dần biết sử dụng các dụng cụ. Việc sử dụng dụng cụ chính là để làm ra một cái gì đó. Ngoài ra, bạn hãy dạy cho trẻ về ý nghĩa, nắm đấm thể hiện hòn đá, xòe tay ra thể hiện tờ giấy, hai ngón tay giơ lên thể hiện cái kéo để trẻ dần hiểu ra khái niệm rằng tờ giấy bọc được hòn đá nên ra nắm đấm là thua tờ giấy.

CHƠI VỚI KHUY ÁO

Bước đầu giúp trẻ tự lập

Để giúp trẻ có thể sử dụng độc lập các ngón tay, bạn có thể để trẻ tự thay quần áo với các động tác cài khuy áo, kéo khóa lên hoặc kéo khóa xuống. Bạn nên dùng áo khoác hay túi sách có khóa trơn cho trẻ dễ kéo.

Khi bạn làm mẫu, cần dạy trẻ nhớ vai trò của tay trái và tay phải. Với khóa kéo, điều quan trọng không chỉ là cầm phần kim loại mà cần dùng một tay giữ phần vải. Bạn hãy luyện tập để trẻ sử dụng thành thạo tay và nâng cao được tỉ lệ thành công. Ở khóa có chỗ lồi, chỗ lõm nên bạn cần hướng dẫn trẻ giữ thẳng, rồi kéo khóa khớp vào để trẻ trải nghiệm cảm giác và âm thanh khi kéo đúng. Với trường hợp khuy thì khó hơn nên bạn hãy làm mẫu cho trẻ nhìn. Cho trẻ xem cách dùng ngón tay để đưa khuy vào khuyết, sau đó lại tháo khuy ra cho trẻ hứng thú muốn làm theo. Mục đích cuối cùng là để trẻ tự thay quần áo được nên hàng sáng, bạn hãy cố gắng để trẻ tự cài áo cho mình dù có mất chút thời gian.

Khi luyện tập ở quần áo, bạn nên sử dụng quần áo có khuy và khóa to để trẻ dễ cầm.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Cho trẻ suy nghĩ về vai trò của hai bàn tay

Khi tháo khuy, ta hay dùng tay phải cầm khuy, tay trái giữ vải vì dễ sử dụng tay phải hơn. Tuy nhiên, ở giai đoạn này, trẻ vẫn chưa hẳn là thuận tay nào nên hãy cho trẻ sử dụng tay nào mà trẻ thấy dễ dàng. Bạn hãy để trẻ tự quyết định tay mình thuận.

VẼ TRANH

Tạo cơ sở cho trẻ học tập

Vẽ tranh không phải việc chuẩn bị một tờ giấy rồi cho trẻ vẽ cái gì cũng được. Việc trẻ vẽ tranh ở giai đoạn này là bước chuẩn bị để trẻ dần vẽ được cái mà mình muốn vẽ. Bạn hãy nghĩ rằng đây chính là khởi điểm để trẻ học tập ở một nghĩa rộng. Để trẻ học tập, điều quan trọng là bạn cần tạo cho trẻ môi trường có tư thế đúng và hai tay có thể cử động một cách tự do. Bạn nên chuẩn bị cho trẻ bàn và ghế phù hợp với vóc dáng của trẻ để trẻ có thể học tập trong một tư thế đúng.

Bạn cần hướng dẫn trẻ cầm bút chì bằng ba ngón tay. Bạn có thể làm mẫu để trẻ bắt chước cách cầm bút đúng. Nếu trẻ đã cầm được bút đúng, bạn hãy yêu cầu trẻ vẽ các đường thẳng theo chiều dọc hay chiều ngang. Nếu trẻ đã có thể vẽ đường thẳng, bạn hãy cho trẻ thử vẽ các hình tam giác, hình tròn... Tuy nhiên, chúng ta không chỉ đơn thuần để trẻ vẽ các hình khối mà dần luyện tập để trẻ kết hợp chúng tạo thành hình ngôi nhà, con người hay ô tô... Khi luyện tập cho trẻ vẽ đường thẳng, bạn hãy cho trẻ dùng bút chì với ba màu cơ bản là xanh, đỏ, vàng; còn khi để trẻ vẽ cái mình muốn, bạn cho trẻ dùng bút chì 12 màu để trẻ vừa vẽ vừa lựa chọn màu sắc.

Bạn hãy tạo cho trẻ môi trường học tập phù hợp với lung của trẻ để trẻ nhớ tư thế đúng.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Học tập theo kiểu vận động sử dụng cơ bắp

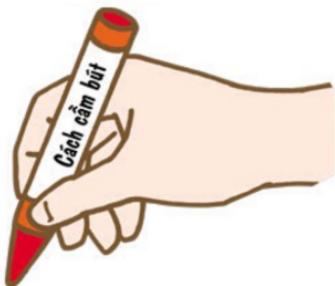
Trước tiên, bạn hướng dẫn để trẻ có thể vẽ được đường thẳng dài. Tư thế đúng là trẻ một tay cầm bút chì và một tay giữ giấy nên sẽ sử dụng cơ bắp của cánh tay trước, cánh tay sau và cả vai nữa. Nếu trẻ đã có thể vẽ được đường thẳng dài, đường thẳng ngắn, hãy hướng dẫn trẻ nối các đường thẳng với nhau tạo thành hình tam giác, hình tứ giác hay hình ngũ giác. Khi trẻ đã vẽ được đường thẳng sẽ vẽ sang hình tròn. Bạn hãy cho trẻ luyện tập để vẽ các hình đẹp và to nhỏ khác nhau. Nếu không cho trẻ luyện tập nhiều lần, trẻ sẽ không vẽ được các đường thẳng và đường cong đẹp. Đây là việc học tập theo kiểu vận động có sử dụng cơ bắp của cơ thể. Nếu trẻ làm được, bạn hãy đẩy nhanh tốc độ sử dụng cơ bắp của trẻ lên.

Bạn ngồi cạnh
làm mẫu cho trẻ

Cách cầm bút chì

Khi dạy cho trẻ cách cầm bút, bạn hãy ngồi bên cạnh, làm mẫu cho trẻ cách sử dụng ngón tay để cử động các ngón tay cùng hướng.

Dùng ngón cái và ngón giữa đỡ bút chì rồi đặt ngón trỏ lên phía trên để lấy thẳng bằng. Với bút chì màu thì cầm lồng tay ở ba điểm đầu ngón tay, đối với bút chì thường thì hơi cong ngón giữa để giữ.

Bạn hãy dạy cho trẻ nếu một tay cầm bút chì thì tay còn lại có vai trò giữ giấy.

Bạn hãy chuẩn bị bàn ghế có độ cao phù hợp cho trẻ, để khi ngồi, không hàn chân trả chạm đất.

Khi dạy cho trẻ cách cầm bút, bạn hãy ngồi bên cạnh, làm mẫu cho trẻ cách sử dụng ngón tay để cử động các ngón tay cùng hướng.

Dùng ngón cái và ngón giữa đỡ bút chì rồi đặt ngón trỏ lên phía trên để lấy thẳng bằng. Với bút chì màu thì cầm lồng tay ở ba điểm đầu ngón tay, đối với bút chì thường thì hơi cong ngón giữa để giữ.

Bạn hãy dạy cho trẻ nếu một tay cầm bút chì thì tay còn lại có vai trò giữ giấy.

Bạn hãy chuẩn bị bàn ghế có độ cao phù hợp cho trẻ, để khi ngồi, không hàn chân trẻ chạm đất.

NÊN CHO TRẺ VẼ GÌ?

Khi trẻ đã có thể vẽ được các đường thẳng, bạn hãy thử cho trẻ vẽ các hình khối (hình tròn, hình tam giác, hình vuông...). Bạn hãy làm mẫu cho trẻ để khi vẽ không cần vẽ tất cả các cạnh có độ dài bằng nhau mà có thể vẽ nhiều hình dạng khác nhau như hình tam giác có cạnh bên dài hơn, hình chữ nhật hay hình tròn. Hơn nữa, bạn không chỉ hướng dẫn trẻ vẽ các hình riêng lẻ mà có thể kết hợp hình nhỏ trong hình lớn để tạo nên nét vẽ kép hoặc nối các cạnh của hình với nhau tạo thành hình rồi nói “Đây là ngôi nhà đấy”, “Đây là khuôn mặt”. Bạn dạy cho trẻ vẽ tranh với các hình khối rồi dần dần trẻ sẽ vẽ được cái mình muốn vẽ.

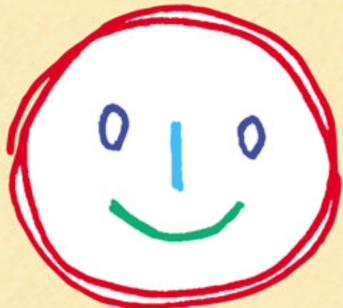
Trẻ biết cảm giác
về màu sắc

Vẽ mặt người

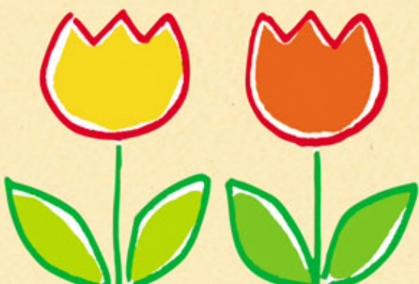

Bút chì 12 màu

Khi trẻ bắt đầu vẽ các hình khối, bạn dần dần tăng số lượng màu cho trẻ. Bằng cách vẽ hình khối với nhiều màu sắc phong phú, trẻ sẽ tưởng tượng ra nhiều cái muôn vẽ hơn. Khi sử dụng màu mới, bạn cần dạy trẻ tên của màu đó.

**Điểm lưu ý
khi vẽ tranh**

TRANH XÉ DÁN

Tưởng tượng sản phẩm trước khi làm

Khi trẻ đã có thể cầm tốt bằng hai đầu ngón tay, bạn hãy hướng dẫn trẻ dán giấy màu đã xé vào giấy vẽ tranh để tạo thành tranh xé dán. Bằng cách dán giấy màu, trẻ sẽ biết đòn lực về các đầu ngón tay, dán giấy đã xé thành hình, giúp nuôi dưỡng khả năng sáng tạo cho trẻ. Cho nên, phương pháp này không chỉ là xé giấy rồi dán mà mục đích cuối cùng là trẻ cần cân nhắc để tạo ra hình gì.

Trước tiên, bạn hãy cho trẻ chọn 3~4 màu giấy để trẻ dán cái mình thích. Vì cần dán hồ ở mặt sau nên lúc đầu hãy cho trẻ xé miếng to để dán. Sau khi bôi hồ, bạn hãy cho trẻ dán lên trên giấy vẽ. Khi trẻ dán được một vài bức, bạn hãy hỏi trẻ “Đây nhìn giống cái gì?”. Nếu trẻ trả lời là “con mèo”, bạn hãy khen trẻ cho dù bức tranh không giống hình con mèo. Bạn nói “cho mẹ vẽ với” rồi vẽ con mèo, viết chữ và hoàn thành bức tranh của trẻ.

Khi trẻ vẽ hoa, bạn hãy khuyến khích: “Con hãy vẽ nhiều bông hoa lớn và bông hoa nhỏ nữa đi” rồi giúp trẻ tạo thành một vườn hoa với nhiều màu sắc và độ lớn nhỏ khác nhau.

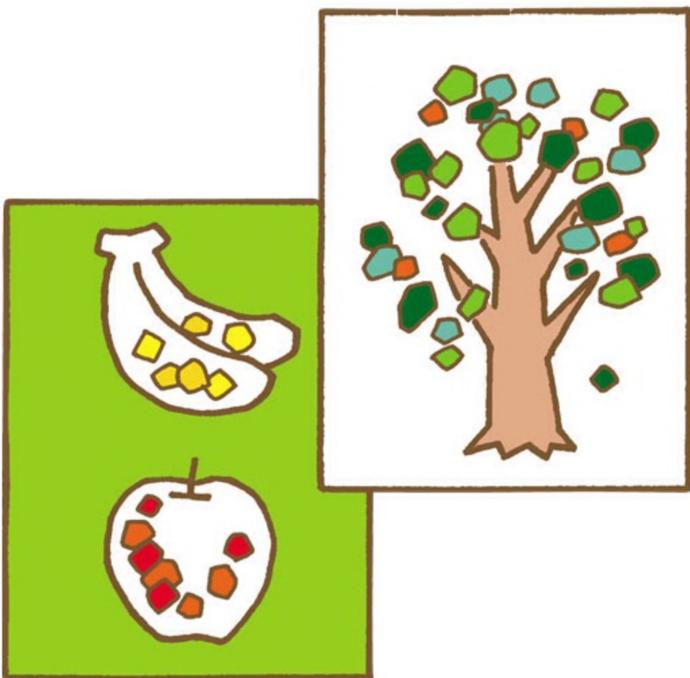

Bằng cách xé dán, trẻ sẽ hình dung ra sản phẩm khi hoàn thành nên trí nhớ làm việc sẽ được rèn luyện.

GỢI MỞ MỘT CÁCH VUI VẺ

Ban đầu là cảm giác với tranh màu

Khi trẻ chưa quen, bạn có thể vẽ một bức tranh gốc trên giấy vẽ rồi cho trẻ dán giấy màu đã xé lên đó cũng được. Tùy theo sở thích của trẻ, bạn có thể cho trẻ chọn rồi dán lá trên cây chẳng hạn.

Bạn hãy nói với trẻ “Đây là cây mùa hè”, “Đây là cây táo đấy” để trẻ cân nhắc xem nên dán màu nào.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Điều quan trọng là lên kế hoạch từng bước một

Khi chơi ta cần chuẩn bị trước dụng cụ. Không chỉ là giấy màu và giấy vẽ mà còn cần chuẩn bị cả hồ dán, giẻ ướt, giẻ khô... Việc lên kế hoạch như thế này sẽ giúp nâng cao khả năng dự đoán của trẻ. Khi trẻ chơi, ta sẽ dạy cho trẻ hoàn thành từng cái một cách cẩn thận. Để nuôi dưỡng trí tưởng tượng cho trẻ, bạn hãy để trẻ làm ra những cái mình thích trên tờ giấy trắng.

GẤP GIẤY

Giúp trẻ vừa quan sát vừa biết về lượng

Trong giai đoạn trẻ vẫn chưa thể cử động đầu ngón tay một cách linh hoạt thì điều quan trọng hơn cả việc trẻ gấp được cái gì là dạy cho trẻ vừa gấp vừa ghi nhớ được khái niệm lượng tính. Bạn ngồi bên cạnh trẻ rồi nói “gấp đôi lại nhé” đồng thời gấp hai cạnh vào để tạo hình chữ nhật hay gấp hai góc vào tạo thành hình tam giác. Lúc này, bạn sẽ giải thích cho trẻ “gấp đôi” có nghĩa là gấp tờ giấy hình vuông thành hai hình có độ lớn như nhau. Bạn hãy làm từ từ để trẻ xem và biết được khi nào cần dùng bộ phận nào của ngón tay, như khi gấp cạnh với cạnh hay góc với góc thì cần cầm chắc, khi tạo nếp gấp thì sử dụng móng tay cái...

Nếu trẻ đã biết gấp đôi, bạn hãy cho trẻ thử gấp ba. Gấp ba sẽ dạy cho trẻ biết cách gấp tờ giấy thành ba phần bằng nhau. Bạn hãy làm mẫu cho trẻ. Đặc biệt khi gấp ba, cần ước lượng để chia được thành ba phần bằng nhau nên bạn hãy cho trẻ làm đi làm lại nhiều lần. Nếu trẻ đã biết sử dụng thành thạo ngón tay, bạn hãy cùng trẻ gấp một hình đơn giản nào đó.

Bạn ngồi bên cạnh trẻ vừa nói vừa gấp các hình và cách sử dụng ngón tay để trẻ bắt chước.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Dạy cho trẻ vừa hình dung vừa gấp

Khi gấp một cái gì đó, bạn hãy làm mẫu cho trẻ xem để trẻ dần biết được cách gấp đơn giản như gấp đôi, gấp bốn. Tuy nhiên, với trường hợp gấp ba mà chỉ cho trẻ nhìn rồi bắt chước thì có vẻ khó. Cho nên, bạn cần hướng dẫn thêm cho trẻ nên gấp ở chỗ nào của tờ giấy. Để trẻ nhìn mà biết được thì cần phải sử dụng vỏ não trước trán.

NÊN GẤP CÁI GÌ?

Dạy cho trẻ biết bước cẩn bản trong gấp giấy

Gấp giấy là công việc cần nhiều giải thích về hình dáng và lượng như “gấp đôi thành hình tam giác”. Bạn hãy dạy cho trẻ gấp thành thạo những đường gấp căn bản để trẻ có thể nghe lời giải thích và gấp đúng.

Gấp đôi

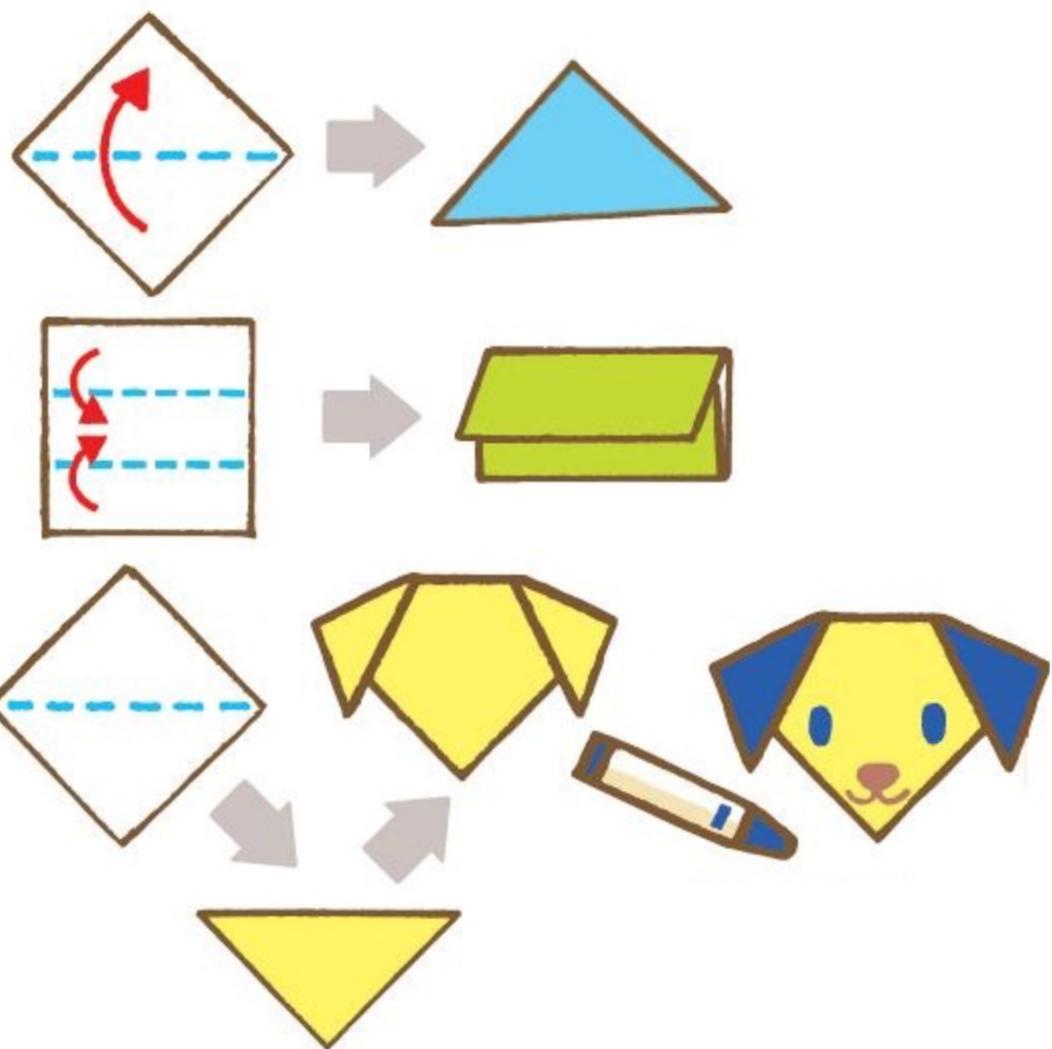
Sau khi gấp, bạn mở tờ giấy ra và cho trẻ thấy là mình đã gấp được hai hình tam giác có độ lớn bằng nhau để trẻ biết về khái niệm “gấp đôi”.

Gấp 3

Không cần phải gấp một lần được ngay. Bạn hãy từ từ giải thích ý nghĩa của “ba phần bằng nhau” rồi gấp cho trẻ xem.

Gấp mặt con cún

Đây là bài tập gấp đôi ở mức độ cao hơn. Sau khi gấp xong, bạn hãy giúp trẻ dùng bút màu tô thêm để thành hình khuôn mặt.

CHƠI XẾP HÌNH

Dạy cho trẻ niềm vui khi tạo ra đồ vật nào đó

Trò chơi xếp hình khó hơn chúng ta tưởng. Trước tiên, chúng ta cho trẻ chơi xếp ngang. Lúc này, bạn nói với trẻ “xếp hai hình màu xanh thẳng hàng”, “bên cạnh thì để một hình tam giác màu đỏ nhé” để dạy cho trẻ biết về màu sắc, hình dạng và con số. Bạn có thể nói “bố với con thi xem ai xếp nhanh và cao hơn nhé” để trẻ làm nhanh tay hơn, cũng là cách luyện tập tốt cho đầu ngón tay nên tùy theo mức độ tiến bộ của trẻ, bạn có thể điều chỉnh cách chơi cho phù hợp.

Khi trẻ đã quen với trò chơi xếp hình, ta sẽ luyện tập cho trẻ xếp với hai, ba cái. Bạn vừa chơi vừa nói chuyện với trẻ như chúng ta thử xếp nhiều cách xem nên đặt hình nào ở dưới thì sẽ vững nhất? Nếu bạn cho trẻ thử nhiều cách xếp khác nhau như xếp thành ngôi nhà hay tòa nhà thì tự nhiên trẻ sẽ biết cách làm sao để xếp cho giỏi. Ở giai đoạn này, kiến thức của trẻ chưa nhiều và các đầu ngón tay vẫn đang phát triển nên trẻ có thể chưa xếp thành hình ngay được, bạn hãy thử suy nghĩ xem nên xếp hình nào cho dễ. Khi đó, trẻ cũng sẽ có ý thức “mình cũng thử làm xem”. Trò chơi này sẽ kích thích khả năng tưởng tượng của trẻ.

Bạn cũng cùng giúp trẻ vừa tưởng tượng vừa xếp thành các hình như tường thành hay cánh cổng để trẻ thấy được niềm vui khi tạo ra đồ vật mình tưởng tượng.

SỬ DỤNG CÁC NGÓN TAY NHIỀU HƠN

Trò chơi kết nối các khối dời

Trò chơi tháo lắp các hình khối để điền đầy các chỗ trống là một bài tập rất tốt để thực hiện các công việc tỉ mỉ bằng đầu ngón tay.

Cho trẻ lắp đầy hình bằng các tấm to.

Nếu trẻ có hứng thú với trò chơi xếp hình, bạn hãy cho trẻ chơi nhiều với các hình khối sử dụng các ngón tay một cách khéo léo để kích thích não bộ cho trẻ.

ĐIỂM LUU Ý

Nên dùng bộ xếp hình Duplo dễ tháo lắp

Đây là bộ xếp hình có cả những hình con vật và xe cộ chứ không chỉ là các khối hình to, rất phù hợp với trẻ mới chơi xếp hình. Các hình khối được đựng trong một cái giỏ, dễ mang đi, trẻ cũng dễ dàng dọn dẹp một mình.

TÌM HIẾU VỀ NÃO BỘ

Bước đầu với trò chơi xếp hình

Trò chơi xếp hình không chỉ dạy trẻ biết xếp theo chiều ngang mà còn biết cả cách xếp chồng lên nhau. Bạn hãy cho trẻ xếp nhiều ngôi nhà hai tầng để chơi rồi lại phá bỏ những hình đã xếp. Nếu trẻ đã chồng được ba cái trở lên, bạn hãy cho trẻ chơi với những khối hình có độ lớn khác nhau. Trẻ dần sẽ biết xếp nhiều hình. Trò chơi xếp hình là trò chơi đầu tiên để sáng tạo ra đồ vật ba chiều.

CHƠI VỚI NHẠC CỤ

(2)

Giúp trẻ cử động ngón tay, hát và ghi nhớ

Chúng ta hãy rèn luyện cho trẻ về thính giác và trí nhớ làm việc bằng trò chơi nhạc cụ sử dụng chiếc đàn đồ chơi. Bạn hãy chuẩn bị cho trẻ nhạc cụ phát ra âm thanh khi trẻ ấn vào như đàn piano hay organ. Bạn có thể cho trẻ dùng đàn đồ chơi cũng được miễn là phát ra âm thanh đúng. Bạn có thể ngồi bên cạnh hướng dẫn “Đây là nốt đô” rồi đánh ra âm thanh nốt đô. Bạn nhất định cần nói chuyện để hướng dẫn cho trẻ biết âm thanh của nốt đô, tên gọi của nó và chỗ trên phím đàn phát ra âm thanh đó. Nếu có thể, bạn hãy cùng trẻ hát lên “đô...” khớp với âm thanh nốt đô. Bằng cách này, bạn sẽ giúp trẻ nghe âm thanh nốt đô bằng tai, phát âm ra nốt đô, dần dần trẻ sẽ nhớ được từng nốt nhạc. Tiếp theo, bạn cho trẻ dùng một ngón tay ấn phím đàn làm phát ra âm thanh đô, rê, mi... Để xác nhận xem chỗ nào phát ra âm thanh đô, bạn hãy nói “đô”, “rê” rồi yêu cầu trẻ ấn phím đàn. Bằng cách vừa nói vừa ấn phím đàn phát ra âm thanh như vậy, trẻ sẽ biết liên hệ âm thanh và nơi phát ra âm thanh đó và ghi nhớ. Bằng cách luyện tập đi luyện tập lại nhiều lần, trí nhớ làm việc của trẻ sẽ được rèn luyện, trẻ sẽ có thể ghi nhớ ở trạng thái ăn khớp giữa âm thanh và vị trí phát ra âm thanh. Khi trẻ đã nhớ được âm thanh và vị trí phát ra âm thanh đó, bạn hãy cùng trẻ đánh thử một bản nhạc, bài hát *Đô rê mi* chẳng hạn.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Thống nhất ngôn ngữ và cảm giác âm thanh

Trước tiên, bạn hãy cho trẻ gõ lần lượt vào các phím đàn bằng một ngón tay. Đô, rê, mi... Tiếp theo, cho trẻ gõ phím đàn rồi nói ra âm. Ví dụ gõ vào “đô” thì nói đô, gõ vào “rê” thì nói rê, gõ vào “mi” thì nói mi. Sau đó,

bạn cho trẻ nói ra âm thanh rồi mới gõ phím đàn. Chúng ta luyện tập cho trẻ đánh được âm thanh mà bạn yêu cầu. Khi trẻ đã làm được đến đây rồi, bạn và trẻ thỉnh thoảng hãy đổi vai trò cho nhau để luyện tập nhiều lần.

Bạn đừng cho trẻ đánh ra những âm thanh lung tung mà hãy hướng dẫn để trẻ đánh phím đàn bằng một ngón tay rồi cho trẻ nghe âm thanh phát ra.

SỬ DỤNG ĐÔI CHÂN

Đi bộ rất tốt cho tư duy. Hãy cho trẻ bước đi thật nhiều để trẻ
biết quan sát, dự đoán, suy nghĩ...

BUỚC ĐI GIÚP TRẺ TĂNG CƯỜNG VÙNG TRƯỚC TRÁN

Điều quan trọng là nói chuyện với trẻ khi đi dạo

Đi bộ nhanh là một bài tập để rèn luyện vùng trước trán

Trước tiên hãy giúp trẻ có thể đi được ở bất kỳ địa hình nào. Khi trẻ đã biết đi vững không còn bị liêu xiêu nữa, hãy cố gắng cho trẻ tập đi ở nhiều loại địa hình khác nhau như đường gồ ghề, đường dốc, hay lên xuống cầu thang... Lúc này, cần chú ý đến cách chân trẻ đặt giày xuống. Nếu bạn thấy gót giày của trẻ bên trái và bên phải mòn khác nhau thì cần tập cho trẻ đi lại sao cho đặt gót chân chạm đất, di chuyển cơ thể để trọng tâm dồn về phía phần vòng cong (phân nhô lên hình cầu phía dưới ngón chân cái), cuối cùng là chạm mạnh xuống mặt đất. Nếu giày của trẻ bị mòn đế, bạn hãy nhanh chóng thay cho trẻ đôi khác để trẻ dễ dàng đi đúng cách, đồng thời sửa được các tật khi đi. Nếu trẻ đã đi được, bạn hãy khiến trẻ đẩy nhanh tốc độ từng chút một để trẻ có thể chạy được. Khi đi bộ có nghĩa là một bên chân nào đó chạm đất nhưng chạy thì có lúc cả hai chân đều không chạm đất. Vì trẻ sẽ phán đoán nhanh được xem “đi về hướng nào”, “độ rộng sải chân khoảng bao xa”, “thời điểm nào” nên sẽ rèn luyện não bộ tốt hơn chỉ là đi bộ bình thường.

Hơn nữa, khi đi trẻ cũng nhìn, suy nghĩ và lắng nghe, có nghĩa là thực hiện đồng thời hai hành động trở lên nên khiến cho vùng trước trán làm việc. Như vậy, việc đi bộ và chạy không chỉ là bài tập chỉ bắt cơ thể mà cả não bộ làm việc nên bạn hãy khuyến khích trẻ hàng ngày luyện tập với tốc độ phù hợp.

Vùng số 6

Truyền tín hiệu đến cơ bắp chân bằng thông tin từ vùng thị giác, vùng cảm giác da.

Bề mặt đại não

Phía trước

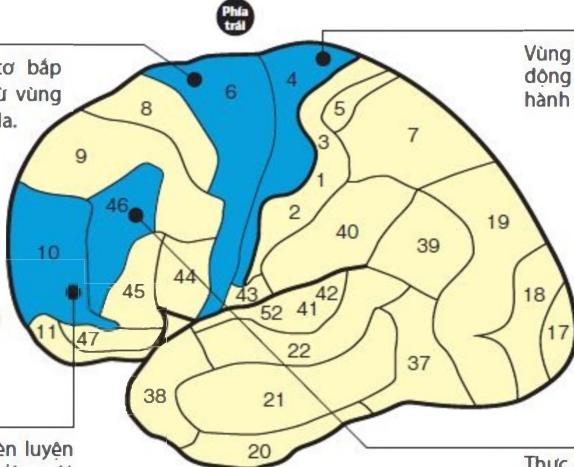
Phía trái

Vùng số 4

Vùng làm việc khi trẻ vận động lặp đi lặp lại một hành động nhiều lần.

Vùng số 10

Vùng số 10 sẽ được rèn luyện bằng cách làm nhiều việc một lúc, như vừa di vừa nhìn, vừa nghe, vừa suy nghĩ.

Vùng số 46

Thực hiện quyết định xem sẽ cử động chân "theo hướng nào", "độ rộng sải chân bao nhiêu", "thời điểm nào".

CÁCH ĐI ĐÚNG

Vừa đi vừa vung tay

Vừa đi vừa vung tay giúp trẻ dễ dàng lấy thẳng bằng bên trái và bên phải, cột sống cũng thẳng hơn. Để trẻ đi đúng tư thế, bạn cũng cần hướng dẫn trẻ vừa đi vừa vung mạnh hai cánh tay.

Chọn giày vừa với chân trẻ

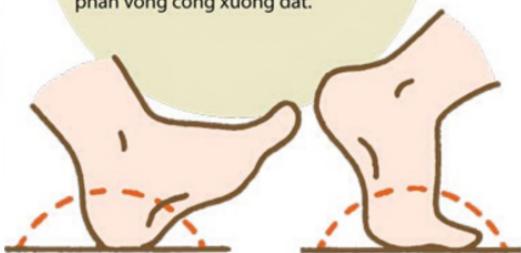
Khi chọn giày cho trẻ, bạn phải chú ý 4 điều sau: (1) vừa với độ to của bàn chân, (2) các ngón chân có thể cử động tự do, (3) ôm phần bàn chân một cách vừa phải, (4) cố định gót chân.

Đặt gót chân xuống rồi chạm đất bằng phần vòng cong

Nếu bạn thấy hai bên gót giày của trẻ mòn khác nhau, hãy kiểm tra lại chân khi trẻ bước đi. Bạn hãy giúp trẻ sửa thành cách đi đúng là chạm gót chân xuống đất, di chuyển cơ thể rồi đặt phần vòng cong xuống đất.

Cho trẻ đi bộ ở nhiều loại hình đường khác nhau

Khi trẻ được 2 tuổi, bạn hãy dần dần mở rộng phạm vi hoạt động của trẻ. Ngoài đường dốc, đường cầu thang, bạn cũng cần cho trẻ tập đi ở các đường gồ ghề. Khi trẻ đi bộ phù hợp với các loại hình đường, não bộ sẽ làm việc.

ĐI NHANH - LEO CẦU THANG

Giúp trẻ biết được kỹ thuật đi bộ

Dù cùng là một động tác nhưng nếu ta đẩy nhanh tốc độ lên sẽ trở thành vận động cấp cao giúp rèn luyện vùng vỏ não trước trán. Việc đi bộ cũng vậy. Vì vậy, nếu trẻ đã biết đi mà không bị vấp nữa, bạn hãy khuyến khích trẻ dần dần đẩy nhanh tốc độ lên. Bạn cũng có thể chơi trò đuổi bắt với trẻ. Bạn hãy nói “con đuổi mẹ đi nào” rồi chạy đi để trẻ đuổi theo ở chỗ bãi cỏ hoặc đất mềm, để trẻ có ngã cũng không bị thương.

Hơn nữa, ở giai đoạn này, trẻ rất hay bị ngã. Điều quan trọng lúc này là trẻ cần biết khi ngã phải đưa tay về phía trước để bảo vệ cơ thể. Với những trẻ chưa biết làm như thế, bạn hãy cho trẻ chơi nhiều trò chơi đánh đu và cầu trượt, giúp trẻ rèn luyện phản xạ mê lộ và biết cách đưa tay về phía trước.

Bạn cũng hãy cho trẻ luyện tập lên xuống bậc cầu thang ở công viên. Khi leo cầu thang, chúng ta leo bằng đầu mũi bàn chân. Khi dạy trẻ, bạn hãy cho trẻ hình dung được bàn chân của mình khi leo cầu thang rồi đặt chân xuống từng bước từng bước một cách chắc chắn để leo lên. Chân của trẻ vẫn còn nhỏ, chưa thể đứng vững bằng đầu ngón chân được. Lúc đầu, bạn hãy cầm tay trẻ, giúp trẻ ý thức một loạt các động tác đầu ngón chân -> gót chân (giữ ổn định) -> nhấc gót chân lên -> chạm cầu thang bằng đầu ngón chân rồi bước từng bước một làm quen với độ cao thấp của bậc thang. Khi lên xuống cầu thang, bạn có thể dạy trẻ vừa đi vừa đọc “1, 2, 3”, để giúp trẻ nhớ được con số một cách tự nhiên.

THỬ THÁCH VỚI CẦU THANG

Bạn hãy cho trẻ đi chậm để trẻ không thấy sợ

Khi đến chỗ có cầu thang, bạn hãy nói “Cầu thang đẩy con ạ, nhắc cao chân lên nhé” để trẻ chú ý. Hơn nữa, đầu của trẻ rất nặng nên khi xuống bậc thang, bạn hãy chú ý cho trẻ đi từ từ.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Thay đổi tốc độ giúp trẻ rèn luyện vùng vỏ não trước trán

Khi trẻ đã đi được, bạn hãy khuyến khích trẻ đẩy nhanh tốc độ mà không thay đổi sải chân. Bạn hướng dẫn trẻ khi đi vung tay mạnh và đi được đường dài. Khi chân chạm đất, hai mẹ con hãy cùng đếm “1, 2” rồi đi tiếp. Khi trẻ đã quen, bạn hãy đếm lúc nhanh lúc chậm cho trẻ tập đi đúng theo nhịp điệu. Lúc đi nhanh, lúc đi chậm giúp vùng vỏ não trước trán và cả vùng vận động của trẻ làm việc tích cực.

Lúc đầu, nên luyện tập với cầu thang rộng để trẻ lên xuống dễ dàng hơn.

VỪA ĐI BỘ VỪA SUY NGHĨ

Luyện tập để trẻ có thể đi ở bất kỳ loại đường nào

Khi đi dạo, bạn hãy cố gắng cho trẻ đi ở nhiều loại đường khác nhau chứ đừng để trẻ lúc nào cũng chỉ đi ở những mặt đường bằng phẳng. Chúng ta cần luyện tập cho trẻ có thể giữ thăng bằng và đi được ở bất kỳ loại đường nào như đường gồ ghề, đường dốc, đường đá dăm... Hơn nữa, khi trẻ đã đi học, trẻ phải biết vừa đi vừa cầm ô. Khi trẻ đã lớn, thì dù ngày mưa, bạn vẫn nên cho trẻ cầm ô đi dạo. Tuy nhiên, để trẻ cầm được ô suốt quãng đường dài, cánh tay cần phải có lực nén đột nhiên bắt trẻ cầm, trẻ cũng không thể cầm lâu được. Lúc đầu, bạn hãy cho trẻ làm quen với việc tự mình xách giỏ đựng đồ chơi ra công viên và vừa đi vừa cầm một đồ vật nào đó.

Trong khi đi dạo, bạn cũng hãy dạy trẻ về luật giao thông. Bạn hãy dạy cho trẻ cẩn kẽ từng điều một như khi đi bộ thì đi phía bên phải, nếu có đèn đỏ phải dừng lại, nếu đèn xanh thì đi nhanh qua đường, nếu có người đi về phía mình thì nhanh chóng tránh sang một bên... Khoảng thời gian đi dạo phụ thuộc vào thể lực của trẻ nhưng lí tưởng là đi lâu và cự li dài. Bạn hãy nghĩ câu chuyện để nói và chọn đường để trẻ có thể vui vẻ đi bộ.

Khi trẻ đã đi bộ tốt rồi, bạn hãy tập cho trẻ vừa nhìn tín hiệu đèn, hoặc bảng hiệu trên đường...

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Luyện tập để trẻ đi bộ được với tốc độ nhất định

Khi đi bộ, bạn hướng dẫn cho trẻ quan sát bên trái, bên phải, phía trước và mặt đất phía dưới để trẻ tránh các chướng ngại vật. Bạn giúp trẻ cố gắng đi đến đích mà không thay đổi tốc độ. Nếu trẻ đi với tốc độ chậm, có nghĩa là thùy trán chưa làm việc tốt. Bạn hãy luyện tập cho trẻ nhiều lần để giữ được tốc độ ổn định khi đi bộ.

TẬN DỤNG VIỆC ĐI DẠO

Giúp trẻ vừa đi bộ vừa ghi nhớ về cảnh vật xung quanh

Những thông tin trẻ nhìn thấy khi đi bộ sẽ được ghi nhớ ở phần gáy và trở thành tri thức. Bằng cách cho trẻ vừa đi dạo vừa quan sát xem nhìn thấy cái gì, dần dần trẻ sẽ nhớ được đường đi dạo và luật giao thông.

Việc giúp trẻ nhớ được cảnh vật xung quanh khi đi dạo cũng là một nhiệm vụ quan trọng của mẹ khi đi dạo cùng trẻ.

ĐÁ BÓNG

Luyện tập giúp trẻ đá đúng mục tiêu

Đá bóng là động tác khó, trẻ cần phải đứng bằng một chân và đá bóng bằng mũi chân kia. Lúc đầu bạn hãy cho trẻ biết cảm giác đưa chân ra phía trước chạm bóng rồi đá. Bạn hãy hướng dẫn trẻ luyện tập đều ở cả hai chân, nếu lần này đã đá bằng chân phải thì lần tiếp theo sẽ đá bằng chân trái. Khi trẻ đã biết đá, bạn có thể dùng vật nào đó tạo thành khung thành rồi yêu cầu trẻ đá về phía đó. Cũng giống như việc ném bóng bằng tay, khi đá bóng, não bộ trẻ cũng cần suy nghĩ xem nên đá về hướng nào, dùng bao nhiêu lực. Cho nên, khi trẻ đã đá tốt, nhất định phải quy định ra mục tiêu để trẻ cố gắng đá trúng mục tiêu đó.

Khi trẻ đá bóng quen, cả bố lẫn mẹ hãy cùng chơi dẫn bóng với trẻ. Khi trẻ dẫn bóng tốt, bạn hãy khen trẻ “con giỏi quá”, “con dẫn bóng khéo quá”, như vậy trẻ sẽ biết nếu mình đá bóng tốt sẽ được bố mẹ khen và chơi một cách rất vui vẻ. Trẻ biết nỗ lực đá trúng mục tiêu để được bố mẹ khen, điều đó giúp trẻ học được về cách giao tiếp.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Vùa nâng cao vùa rèn luyện thùy trán cho trẻ

Khi trẻ đã biết đá bóng, bạn hãy yêu cầu trẻ dẫn bóng đến đích. Vì trẻ cần ghi nhớ điểm đích và dẫn bóng đến đó nên thùy trán sẽ được rèn luyện. Khi trẻ đã thành thạo, bạn hãy yêu cầu trẻ lúc dẫn bóng đến đích thì dùng chân phải còn lúc quay lại thì dùng chân trái. Bạn cũng có thể thi với trẻ xem ai dẫn đến đích nhanh hơn. Trẻ sẽ biết chân nào là chân thuận khi chơi.

Bạn có thể chuẩn bị cuộc thi hay bài tập nào đó để trẻ vừa có thể chơi
một cách vui vẻ vừa thúc đẩy được sự phát triển của trẻ.

NHÁY

Nuôi dưỡng cho trẻ ý chí vượt qua thử thách

Khi trẻ đã đi bộ được nhiều và cơ thể cũng đã rắn chắc, chúng ta hãy cho trẻ tập nhảy. Nhảy không chỉ tốt về mặt vận động mà khi trẻ nhảy từ trên cao xuống sẽ có tinh thần vượt qua thử thách và tận hưởng cảm giác đạt được sau nhảy. Bằng cách lặp đi lặp lại sự căng thẳng và cảm giác đạt được này, trẻ sẽ biết được niềm vui khi vượt qua thử thách. Bạn đừng nên suy nghĩ “vì nguy hiểm” nên không cho trẻ chơi mà hãy trân trọng cảm giác “muốn làm” của trẻ và cho trẻ chơi ở những chỗ an toàn để trẻ trải nghiệm.

Trước tiên, bạn hãy cho trẻ nhảy cả hai chân từ bậc thang thấp xuống. Lúc đầu, bạn hãy nắm tay trẻ rồi hô to và cùng nhảy với trẻ. Nếu trẻ sợ, bố và mẹ mỗi người nắm một bên tay trẻ rồi hô to “nhảy nào” để cho trẻ biết cảm giác khi cả hai chân không chạm đất. Nếu trẻ đã nhảy được từ bậc thềm, trẻ sẽ thách thức với việc nhảy đó. Vì bài tập nhảy sẽ khác với đi bộ hay chạy như thời điểm dồn lực vào đầu ngón chân hay cách sử dụng cơ thể chẳng hạn, do đó đây là bài tập rất tốt cho cả cơ thể và não bộ của trẻ.

Trước khi cho trẻ nhảy một mình, bạn hãy nắm tay để cùng nhảy với trẻ.

CHƠI Ở CÔNG VIÊN

Cánh cửa bước vào xã hội

Công viên không chỉ là nơi trẻ có thể tự do thoả mái chơi đùa chạy nhảy một cách an toàn mà còn là nơi rất quan trọng để trẻ chơi trong tập thể với những người bạn cùng lứa tuổi. Với ý nghĩa đó, công viên chính là sân khấu xã hội dành cho trẻ. Bạn cần cho con thấy rằng, đó là nơi có thể chơi đùa rất vui vẻ. Đặc biệt, đối với trẻ nhút nhát, bạn đừng vội dẫn trẻ đến nơi có nhiều trẻ con, mà hãy đi vào lúc ít người để cho trẻ làm quen với không gian.

Ở giai đoạn này, trẻ vẫn chưa biết chơi một cách hợp tác với các bạn. Đôi khi, cũng có lúc trẻ sẽ khóc hay bị làm cho khóc do tranh giành đồ chơi với bạn. Nhưng trẻ sẽ học được cách tạo nên mối quan hệ với mọi người thông qua những kinh nghiệm đó. Nếu thấy trẻ bắt đầu cãi nhau, bạn đừng nên vội vàng làm trọng tài phân xử mà hãy quan sát trẻ.

Hơn nữa, trẻ con rất hay quan sát cha mẹ. Trước khi trẻ quen với công viên, bạn hãy cùng chơi với trẻ, nói chuyện hòa đồng với mọi người xung quanh để tạo không khí vui vẻ thoả mái.

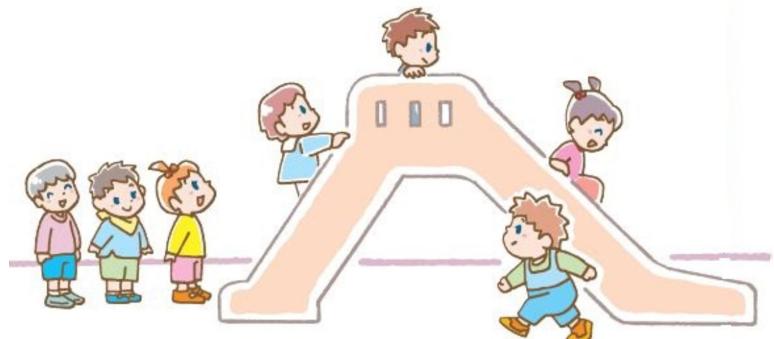

Bạn hãy là tấm gương để dạy cho trẻ biết khi gặp bạn bè cần phải chào hỏi.

TRẺ QUEN VỚI TỐC ĐỘ NHỜ TRÒ CHƠI CẦU TRƯỢT

Giúp trẻ kiểm soát tốc độ bằng chân

Chúng ta hãy luyện tập để trẻ có thể tự mình lên cầu trượt và trượt xuống một mình. Bạn dạy cho trẻ khi trượt dạng chân ra thì tốc độ sẽ chậm lại, giúp trẻ biết kiểm soát tốc độ.

Trò chơi này không chỉ giúp trẻ có thể trượt mà còn dạy cho trẻ biết xếp hàng có thứ tự khi nhiều bạn cùng chơi.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Điều quan trọng là trẻ bắt chước lẫn nhau

Chúng ta cho trẻ chơi những trò chơi có tính xã hội. Khi đến công viên, bạn cần dạy cho trẻ biết chào các bạn “chào bạn A”, “B ơi, cùng chơi với tôi”. Trò chơi đầu tiên có thể là tập đi, tập vẫy tay để người bạn bắt chước lại hành động của mình. Để bạn chịu bắt chước mình, trẻ cần phải hiểu được đối phương.

TRẺ QUEN VỚI VIỆC RUNG LẮC NHỜ TRÒ CHƠI XÍCH ĐU

Giúp trẻ biết cách co, duỗi chân

Khi trẻ đã biết nắm chắc, có thể giữ chắc cơ thể mình, bạn hãy ấn sau lưng trẻ, cho trẻ làm quen dần dần từng chút một với độ rung lắc của trò chơi xích đu. Đồng thời, hãy dạy cho trẻ cả thời điểm nén co, duỗi chân.

Với trẻ sơ rung lắc, bạn hãy cho trẻ ngồi lên đùi mình để luyện tập.

TÌM HIẾU VỀ NÃO BỘ

Giúp trẻ làm quen với tốc độ và không gian ba chiều

Khi trẻ đã quen với cầu trượt, tiếp theo, bạn hãy cho trẻ luyện tập cử động cơ thể một cách tích cực trong không gian ba chiều. Thực hiện luyện tập giúp trẻ kiểm soát được thông tin gia tốc từ sỏi thính giác và ống hình bán nguyệt. Nếu trẻ không kiểm soát được sẽ cảm thấy “chóng mặt”. Chúng ta hãy luyện tập giúp trẻ dần dần làm quen để dù có đu mạnh xích đu, trẻ vẫn nhìn rõ mọi vật xung quanh.

TRẺ QUEN VỚI CÁC BẠN Ở BÃI NGHỊCH CÁT

Giúp trẻ có thể chơi đùa một cách vui vẻ

Bãi cát là nơi nhỏ nhất trong công viên tập trung rất nhiều trẻ nhỏ. Bạn hãy cầm theo cho trẻ các dụng cụ để xúc cát như xèng, xô... để trẻ có hứng thú với trò chơi xúc cát.

Khi trẻ cùng chơi ở bãi cát, bạn hãy dần khuyến khích để trẻ và các bạn tạo thành một hình gì đó.

TÌM HIỆU VỀ NÃO BỘ

Vừa chơi vừa học về tính chất của cát

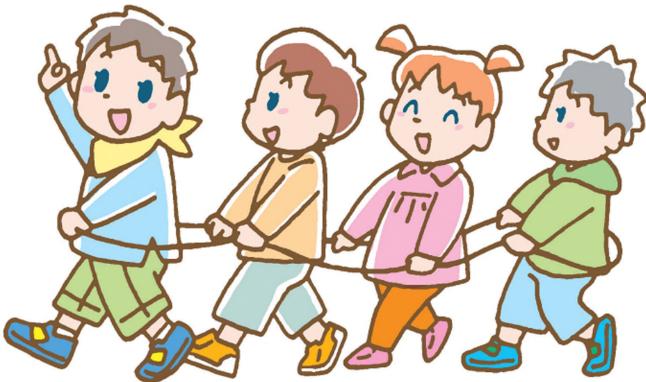
Khi chơi ở bãi cát, trẻ cần phải biết rằng cát có đặc trưng là không cố định theo một hình thù nào cả, do vậy có thể tạo được bất kỳ hình dạng nào từ cát. Điều này cũng giúp trẻ luyện tập cả việc quan sát và tưởng tượng. Trẻ không thể đo được trọng lượng của cát nên bạn hãy dạy cho trẻ đo lượng cát bằng bao nhiêu cốc. Bạn hướng dẫn trẻ tạo các hình tròn, hình vuông trên cát hoặc đóng khối cát tạo nên các hình mình thích. Bạn hãy cho trẻ suy nghĩ kỹ cái mình muốn tạo ra.

TRÒ CHƠI LÀM ĐOÀN TÀU

Giúp trẻ trải nghiệm công việc thông qua trò chơi

Bạn hướng dẫn trẻ buộc hai đầu sợi dây vào tạo thành vòng tròn rồi chui vào trong, cầm hai bên dây giả như đoàn tàu. Lúc đầu, bạn hãy dẫn đầu để trẻ theo sau và đi với tốc độ phù hợp. Sau đó, bạn hãy nói “đây là tàu cao tốc nhé” rồi bước nhanh hơn tạo nên sự gấp gáp, như vậy sẽ rất tốt để luyện tập cho não bộ và chân trẻ. Khi trẻ đã bước đi khớp với bước chân của người phía trước, hãy phân chia vai người dẫn đầu là người lái tàu còn người cuối cùng là người soát vé. Chúng ta giúp trẻ tổ chức trò chơi giống như thật, người lái tàu sẽ quyết định đường đi, tốc độ còn người soát vé sẽ đóng mở cửa tàu và thông báo trên tàu. Bằng cách tổ chức trò chơi như thế này, trẻ có thể quan sát hành động của những người tham gia vào các công việc khác nhau để dần dần có ý thức về “nghề nghiệp”.

Khi trẻ đã có những người bạn, bạn có thể cho con cùng chơi trò chơi này với các bạn. Người dẫn đầu cần có khả năng lãnh đạo để suy nghĩ xem nên kiểm soát tốc độ như thế nào cho phù hợp với người phía sau, nên đi theo đường nào; còn người phía sau cần suy nghĩ xem nên thông báo như thế nào. Những người ở giữa đoàn tàu thì xem muốn xuống ở chỗ nào. Thông qua trò chơi này, trẻ có thể giả vờ làm rất nhiều vai trò khác nhau.

Trò chơi giả vờ làm đoàn tàu là trò chơi rất vui mà bao nhiêu trẻ cũng có thể chơi được. Bạn hãy giúp trẻ chơi với nhiều bạn.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Xuất phát sau khi đã quyết định đích đến

Đây là trò chơi giúp trẻ có được khả năng lãnh đạo. Người lái tàu sẽ nói “Chúng ta sẽ đi đến...”, “Xin mời hành khách lên tàu” để hành khách bước lên tàu. Khi hành khách đã lên tàu, người lái tàu nói “xuất phát” và bắt đầu khởi hành. Khi đi được một đoạn sẽ thông báo “Đã đến ga...” rồi dừng tàu để cho hành khách xuống, sau đó lại đi tiếp. Nếu trẻ chưa có bạn, mẹ hãy chơi cùng trẻ để giúp trẻ vừa điều khiển tàu vừa nhớ được các câu nói cần

thiết. Bạn hãy làm mẫu để trẻ bắt chước.

TRÒ CHƠI QUÝ BẮT NGƯỜI

Giúp trẻ có được tinh thần cạnh tranh

Trò chơi đuổi bắt cùng với mẹ được mở rộng hơn ở trò chơi quý bắt người, vì lúc này trẻ có thể chơi với đồng người. Quy tắc của trò chơi là người làm quý sẽ đuổi theo để bắt người chạy trốn, nếu người chạy trốn bị quý chạm vào người thì phải đổi lại làm quý. Trò chơi này không chỉ giúp trẻ chạy tốt hơn mà còn giúp trẻ rèn luyện trí nhớ làm việc, vì trẻ luôn phải ghi nhớ xem “ai là quý”. Lúc đầu, trẻ có thể bị ngã vì vội vàng chạy nên bạn hãy cho trẻ chơi ở chỗ bằng phẳng, tránh bị thương khi ngã.

Trước tiên, bạn hãy giả làm quý, còn trẻ sẽ chạy thật nhanh để không bị bạn chạm vào người. Sau đó, bạn nói “đợi đấy, đợi đấy”, “ta bắt này...” để trẻ nghĩ rằng “phải trốn thật nhanh”, trẻ đi nhanh dần sẽ chuyển sang chạy. Cấp độ vận động của trẻ sẽ chuyển biến dần từ đi bộ sang đi nhanh rồi chạy, nên bạn hãy cố gắng cho trẻ chơi ở công viên nhằm thúc đẩy sự phát triển của não bộ. Khi cho trẻ chơi với các bạn cùng lứa tuổi, trẻ sẽ có tính cạnh tranh, càng ngày sẽ càng không muốn bị bắt nên sẽ vận động nhiều hơn. Đối với trẻ ở giai đoạn này, đây là kích thích rất tốt nên bạn hãy cố gắng cho trẻ chơi trò này càng nhiều càng tốt.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Giới thiệu với trẻ về quý rồi bắt đầu chơi

Trò chơi quý bắt người là trò chơi trẻ sẽ bắt chước con quý nên trước tiên, trẻ cần thấy khuôn mặt con quý. Bạn cho trẻ xem tranh có in hình quý để trẻ biết đấy là quý. Khi đã bị quý chạm vào người thì lần tới trẻ sẽ phải suy nghĩ làm sao để trốn được. Trong trò chơi này, trẻ cần ghi nhớ việc ẩn

nấp và cả việc chạy trốn.

Trò chơi quỷ bắt người là trò chơi trẻ cần “trốn để không bị bắt” nên khi chơi trẻ sẽ được trải nghiệm nhiều kích thích mới.

TRÒ CHƠI Ú TÌM

Giúp trẻ có được khả năng dự đoán

Công viên là nơi có nhiều chỗ để nấp nên rất thích hợp với trò chơi ú tìm này. Trò chơi ú tìm là trò chơi đi tìm người đi trốn. Trẻ cần phải nhớ ai là người đi trốn và đoán xem họ sẽ trốn ở đâu để đi tìm. Hơn nữa, khi trẻ chơi trò ú tìm nhiều lần ở một công viên, trẻ sẽ có thông tin “mọi người hay trốn ở đâu” để làm kiến thức, dần dần trẻ sẽ tìm ra người trốn nhanh hơn. Như vậy, hãy cho trẻ chơi với nhiều bạn hơn vì khi trẻ đã có thể suy nghĩ nhiều việc đồng thời thì vùng số 10 của vùng vỏ não trước trán sẽ làm việc.

Trường hợp trẻ chỉ chơi với mẹ thì trước tiên bạn hãy đi trốn. Bạn hãy trốn ở chỗ không quá xa và để sơ hở một chút cho trẻ dễ dàng tìm thấy. Như vậy, trẻ sẽ thấy cách mẹ trốn để học xem nên trốn ở chỗ như thế nào và trốn ra sao. Tiếp theo, bạn hãy cho trẻ đi trốn. Bạn vừa đi tìm vừa nói “Con ở đâu nhỉ?” và cố gắng để trẻ dù có lo lắng sắp bị tìm ra cũng không nói thành tiếng và cố gắng chịu đựng.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Luyện tập để trẻ khớp được tên gọi và đồ vật

Đây là trò chơi trẻ đi tìm người đi trốn và đồ vật bị giấu. Để tìm kiếm được, trẻ cần biết địa hình. Ở nhà, bạn có thể chơi mặc quần áo cho búp bê với trẻ. Trò chơi này buộc trẻ phải quyết định thứ tự áo, quần, tất, giày, áo khoác rồi mũ để mặc cho búp bê. Vừa chơi bạn vừa dạy cho trẻ tên gọi các đồ vật như “áo”, “quần”.

Lúc đầu, hãy trốn ở những chỗ dễ dàng tìm thấy ngay để trẻ cảm thấy vui khi dự đoán và tìm được.

XE BA BÁNH

Cho trẻ biết niềm vui khi tự mình di chuyển

Xe ba bánh và ô tô đồ chơi là những dụng cụ để trẻ biết về chuyển động không giống như khi đi bộ, đồng thời cũng là sự chuẩn bị để trẻ biết đi xe đạp. Bạn hãy cho trẻ chơi ở những chỗ an toàn. Lúc đầu, bạn cho trẻ bỏ chân khỏi pedal (bàn đạp) xe rồi ấn từ phía sau cho xe chuyển động. Bạn ấn mạnh hơn để dạy cho trẻ biết xe có thể chuyển động nhanh hơn đi bộ và khi xe chuyển động thì pedal xe cũng chuyển động theo.

Tiếp theo, bạn đặt chân trẻ lên pedal rồi ấn với tốc độ vừa phải để trẻ có thể chuyển động chân khớp với chuyển động của pedal. Khi trẻ đã biết cách chuyển động, hãy cho trẻ luyện tập từng chút một với sức của mình. Hơn nữa, bạn cũng dạy cho trẻ biết vì không có phanh nên khi nào muốn giảm tốc độ hoặc dừng lại thì đặt chân xuống đất. Nếu bạn dạy sẵn cho trẻ biết cách di chuyển đặt cả hai chân xuống đất thì trong những tình huống bất ngờ xảy ra, trẻ sẽ biết chống chân. Kể cả xe ba bánh cũng có lúc bị đổ do không giữ được thăng bằng nên bạn hãy đứng gần để có thể hỗ trợ trẻ bất cứ lúc nào. Khi trẻ đã đi được ở đường bằng phẳng, bạn hãy cho trẻ chạy xe ở nhiều loại đường khác nhau như đường gồ ghề, đường dốc... để trẻ có thể xử lý ở bất cứ địa hình nào.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Tập đi xe ba bánh để trẻ sớm biết đi xe đạp

Xe ba bánh là một dụng cụ tập luyện để chuẩn bị cho trẻ biết đi xe đạp. Bạn hãy cho trẻ biết cách chú ý xung quanh, giữ thăng bằng và tiến về phía trước. Bạn hãy dành thời gian luyện tập cho trẻ giống như khi tập đi. Bạn cũng dạy cho trẻ cả cách ngã để dù có bị ngã, trẻ cũng không bị thương. Khi trẻ đã dần biết đi, bạn hãy cho trẻ tăng dần tốc độ lên.

Lúc đầu bạn hãy đẩy vừa phải từ phía sau lưng trẻ để trẻ biết thời điểm
nên đạp và cách cử động chân.

GIÁO DỤC CON GIÚP CHO NÃO BỘ CỦA MẸ LINH HOẠT HƠN

Rất nhiều mẹ cảm thấy mệt mỏi khi phải chăm sóc cho con 2 tuổi vì thời kỳ này trẻ rất hiếu động. Nhưng thực ra, nuôi dạy con giúp cho não bộ của mẹ trở nên linh hoạt hơn. Ví dụ, khi trẻ còn nhỏ nếu trẻ khóc là ta biết trẻ đói bụng hay gắt ngủ... Để có được kinh nghiệm này, toàn bộ trí nhớ làm việc của bạn phải hoạt động.

Hơn nữa, bạn vừa phải nấu cơm vừa phải trông trẻ, nếu có đứa lớn rồi thì phải trông cả hai nên bạn sẽ tiến hành đồng thời rất nhiều việc. Chỉ cần tiến hành đồng thời hai việc trở lên là vùng số 10 của não bộ sẽ được rèn luyện. Cũng giống như trường hợp trẻ nhỏ vậy. Cho nên, chắc chắn vùng số 10 sẽ phát triển và bạn sẽ kiểm soát được tinh cảm cũng như tiến hành các công việc phức hợp tốt hơn trước kia. Người ta cũng đã công bố những dữ liệu cho thấy rằng, người mẹ hàng ngày chăm sóc con thì “vùng hải mã (vùng não bộ liên quan đến việc ghi nhớ) sẽ to lên” còn “của người bố thì giữ nguyên”.

Vậy để não bộ của mình linh hoạt, bạn hãy nỗ lực hơn nữa trong việc giáo dục con đến khi con đi mẫu giáo.

Vùng hải mã
của người mẹ to lên

NÂNG CAO KHẢ NĂNG HỘI THOẠI CHO TRẺ

Chỉ con người mới có “ngôn ngữ”. Việc sử dụng ngôn ngữ để hội thoại sẽ mở rộng khả năng của trẻ một cách không có giới hạn.

HIẾU NGƯỜI KHÁC DỰA VÀO HỘI THOẠI VÀ BIỂU CẢM

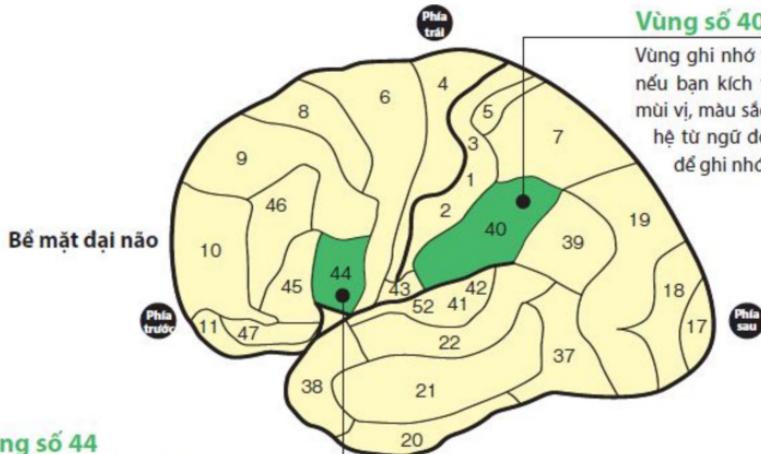
Giúp trẻ học ngôn ngữ là điều không thể thiếu ở con người

Đọc truyện tranh cho trẻ nghe

Mục tiêu lớn nhất trong giai đoạn này là để trẻ có thể truyền tải được cảm xúc của mình. Cha mẹ cần dạy trẻ nhớ đúng tên các bộ phận trên cơ thể hay tên gọi các đồ vật xung quanh mình. Hơn nữa, với cách hội thoại mà trẻ chỉ ghép các từ đơn với nhau như “ăn, quýt”, bạn cần sửa cho trẻ thành câu đúng ngữ pháp như “con muốn ăn quýt” chẳng hạn.

Đọc sách tranh cho trẻ nghe là một phương pháp rất tốt giúp trẻ tăng số lượng từ đơn có thể dùng cho hội thoại cũng như đặt được câu đúng. Nếu bạn chọn những cuốn sách tranh có màu sắc rõ nét, ghi rõ về thời gian sáng, trưa, tối thì vừa xem trẻ vừa có thể biết được dòng thời gian và cũng dễ nhớ nội dung.

Hơn nữa, khi bạn bắt chuyện với trẻ, cần chú ý nhất định phải nhìn vào mắt và khuôn mặt trẻ để nói chuyện. Bằng cách thể hiện các biểu cảm khuôn mặt phong phú như khi vui thì mỉm cười, khi thất vọng thì làm khuôn mặt buồn, trẻ sẽ cố gắng để biết tâm trạng của mẹ thông qua các biểu cảm khuôn mặt. Để trẻ tiếp nhận được nhiều thông tin thì những thông tin đó phải cụ thể, rõ ràng và chính xác.

Vùng số 44

"Hệ thống thần kinh phản chiếu" làm việc giúp trẻ đọc được cảm xúc từ những biểu cảm của đối phương.

Vùng số 40

Vùng ghi nhớ từ ngữ. Lúc này, nếu bạn kích thích đồng thời mùi vị, màu sắc, trẻ sẽ biết liên hệ từ ngữ đó với hình dung để ghi nhớ.

ĐIỂM LUU Ý KHI HỘI THOẠI

Sử dụng đúng từ ngữ

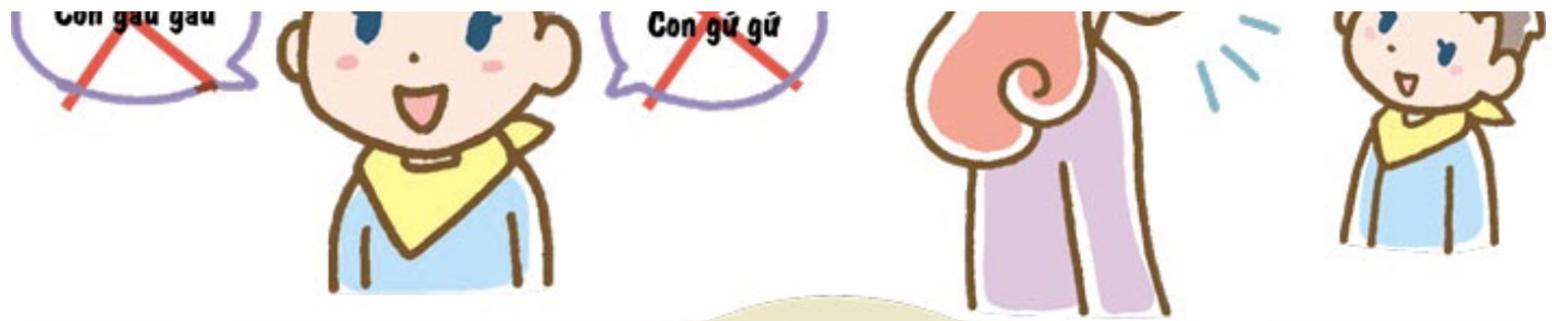
Nếu bạn cho trẻ sử dụng các ngữ điệu của trẻ con thì sau này phải dạy lại cho trẻ một lần nữa về các từ đúng. Do đó, khi trẻ nói, hãy hướng đến những từ ngữ chính xác!

Nói chuyện nhìn vào mắt đối phương

Nhìn vào mắt đối phương khi nói chuyện là điều quan trọng trong giao tiếp với người khác. Hơn nữa, lúc đó hệ thống thần kinh phản chiếu sẽ làm việc để hiểu được tình cảm, cảm xúc từ cách biểu cảm của đối phương.

Chỉ đồ vật rồi gọi tên

Khi bạn dạy cho trẻ một đồ vật nào đó, nhất định phải chỉ tay vào rồi nói rõ tên để dạy cho trẻ. Ngược lại, bạn hỏi trẻ "Xe ô tô đâu nha?" để trẻ chỉ tay vào chiếc ô tô.

ĐỌC SÁCH TRANH CHO TRẺ NGHE

Bạn hãy đọc cho trẻ nghe nhiều lần để trẻ có thể thuộc

Đọc sách tranh cho trẻ nghe là phương pháp rất quan trọng để trẻ củng cố các từ đơn và khả năng nghe hiểu nên hàng ngày bạn hãy đọc cho trẻ nghe. Đến giai đoạn này, trẻ sẽ biết thích cuốn sách tranh nào đó. Nếu bạn chỉ toàn đọc cho trẻ nghe cuốn mà trẻ thích thì kiến thức của trẻ sẽ lệch lạc. Do đó, bạn hãy chú ý quan sát khuynh hướng của trẻ rồi cố gắng tích cực đọc cho trẻ nghe cả những cuốn mà trẻ không thích lăm, giúp khơi gợi hứng thú của trẻ với nhiều loại khác nhau.

Khi đọc cho trẻ nghe, bạn hãy đọc chậm đồng thời chỉ ngón tay vào đúng chỗ vừa đọc để trẻ hiểu được nội dung. Giữa chừng, bạn hãy hỏi trẻ về nội dung cuốn sách hay nhân vật như “Tại sao lại làm như vậy nhỉ?”. Bằng cách này, trẻ sẽ biết được cần sử dụng các từ ngữ để nói lên suy nghĩ của bản thân, đồng thời biết rằng vừa đọc sách vừa suy nghĩ về diễn biến câu chuyện. Hơn nữa, sau khi đọc xong, bạn yêu cầu trẻ nói lại câu chuyện vừa nghe để giúp rèn luyện trí nhớ làm việc cho trẻ.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Giúp trẻ học cách hội thoại và nói chuyện thông qua tranh vẽ

Bạn hãy đọc đi đọc lại cho trẻ nhiều lần để trẻ nhớ được nội dung câu chuyện. Giữa chừng khi đang đọc, bạn hãy chỉ tay vào tranh và hỏi trẻ “Ai đang làm gì đấy?” để trẻ giải thích. Nếu trẻ đã giải thích trôi chảy rồi, bạn hãy yêu cầu trẻ kể lại câu chuyện mà không cần nhìn sách. Hơn nữa, bạn có thể thêm nội dung để cùng trẻ tưởng tượng diễn biến cốt truyện.

Khi đọc sách tranh, bạn hãy ngồi bên cạnh đọc cho trẻ nghe để trẻ có thể nhìn thấy các hình vẽ trong sách.

GIÚP TRẺ NHỚ CÂU CHUYỆN

Bạn đọc cho trẻ nghe nhiều lần rồi bảo trẻ kể lại

Đây là giai đoạn rất tốt để rèn luyện trí nhớ làm việc cho trẻ trước khi trẻ đọc được chữ. Bạn hãy đọc đi đọc lại nhiều lần một cuốn truyện có tranh mà trẻ thích để trẻ có thể kể lại chính xác nội dung.

Có một cùi cải rất to

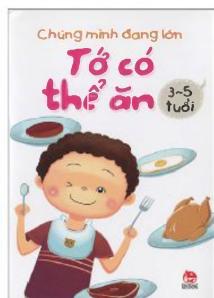

Khi bạn chuyển trang, hãy hỏi trẻ “Không biết tiếp theo sẽ như thế nào nhỉ?” để trẻ dự đoán phần tiếp theo của câu chuyện.

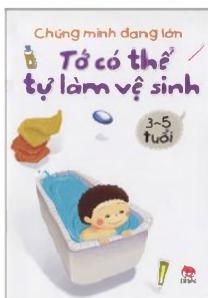
Những cuốn sách tranh bạn có thể đọc cho trẻ

Bạn hãy chọn cho trẻ những cuốn sách tranh dễ hiểu để trẻ vừa nhớ cốt truyện vừa rèn luyện kỹ năng sống như bộ sách *Chúng mình đang lớn* của Nhà xuất bản Kim Đồng.

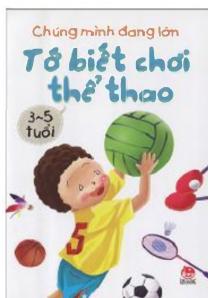
Tớ có thể ăn

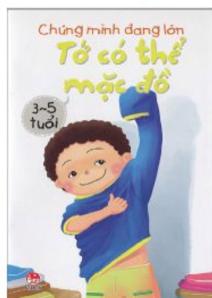
Tớ có thể tự làm vệ sinh

Tớ biết chơi thể thao

Tớ có thể mặc đồ

Có một cùi cải rất to

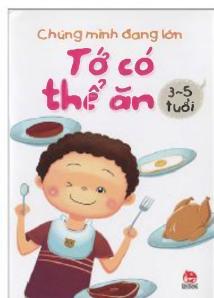

Khi bạn chuyển trang, hãy hỏi trẻ “Không biết tiếp theo sẽ như thế nào nhỉ?” để trẻ dự đoán phần tiếp theo của câu chuyện.

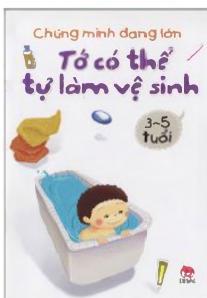
Những cuốn sách tranh bạn có thể đọc cho trẻ

Bạn hãy chọn cho trẻ những cuốn sách tranh dễ hiểu để trẻ vừa nhớ cốt truyện vừa rèn luyện kỹ năng sống như bộ sách *Chúng mình đang lớn* của Nhà xuất bản Kim Đồng.

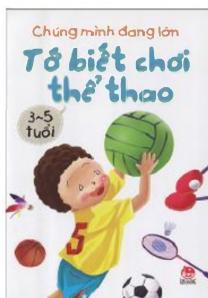
Tớ có thể ăn

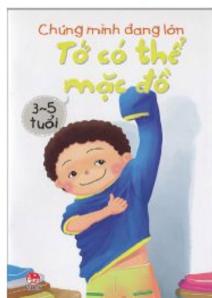
Tớ có thể tự làm vệ sinh

Tớ biết chơi thể thao

Tớ có thể mặc đồ

DẠY TRẺ CÁC TỪ ĐƠN

Giúp trẻ tăng cường tri thức

Nếu trẻ biết nhiều từ đơn, điều đó sẽ trở thành tri thức giúp trẻ dần dần tăng được khả năng hội thoại nên chúng ta hãy dạy trẻ tên các sự vật xung quanh trẻ. Tạm thời, cố gắng đến khoảng 2 tuổi, trẻ có thể nói hết được các bộ phận trên khuôn mặt như mắt, miệng, tất cả các bộ phận trên cơ thể như tay, chân hay bụng... Hơn nữa, từ giai đoạn này cũng nên dạy cho trẻ cách diễn đạt trái, phải. Lúc đầu, trẻ dễ bị nhầm lẫn nên bạn có thể cùng trẻ ngồi trước gương rồi giờ cánh tay cùng phía lên và nói “Đây là tay phải” chẳng hạn.

Từ giai đoạn này, bạn cũng nên từng chút một dạy trẻ về cách đọc và ý nghĩa các biển báo hay kí hiệu thấy trên đường đi. Tương tự như vậy, bạn hãy dạy cho trẻ về những kí hiệu đặt ở đâu và có ý nghĩa như thế nào như kí hiệu phân biệt phòng vệ sinh nam, nữ; kí hiệu lối ra; kí hiệu có thang cuốn... nhằm tăng dần cho trẻ những thông tin có thể trở thành tri thức.

TÌM HIẾU VỀ NÃO BỘ

Khai gợi cho trẻ hứng thú rồi dạy cho trẻ biết gọi tên sự vật

Trước tiên, bạn hãy dạy cho trẻ các sự vật nhìn thấy ở trên đường. Với đồ vật hay chữ viết, hãy khơi gợi cho trẻ hứng thú bằng cách đặt câu hỏi “Cái này là gì?”, giải thích cho trẻ rồi dạy trẻ biết tên gọi. Bạn cần kiểm tra ngay xem trẻ đã nhớ được chưa cho đến khi trẻ đã nhớ rõ. Nếu bạn thấy trẻ đã nhớ được rồi, khi gặp một biển báo tương tự, bạn hãy nói với trẻ “Cái này giống với biển báo ở...” để trẻ nói ra tên gọi của biển báo đó. Bằng cách dạy trẻ như thế này sẽ giúp trẻ dần dần tăng được số lượng các từ đơn.

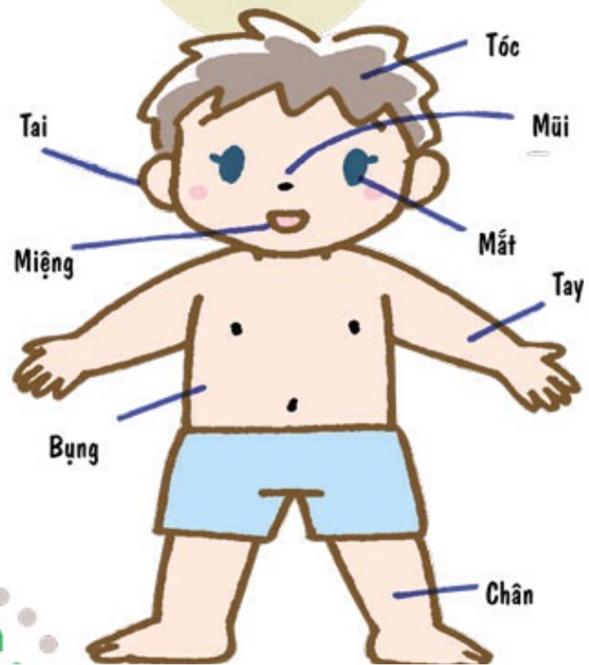

Khi đi dạo thấy một biển hiệu nào đó, bạn hãy nói để khơi gợi hứng thú của trẻ rồi dạy trẻ ý nghĩa các biển hiệu đó.

Động vật
và tự nhiên

Các bộ phận
trên khuôn mặt
và cơ thể

muốn trẻ
2 tuổi
nhớ được

Đồ ăn

Kí hiệu

GHI NHỚ SỐ

Dạy cho trẻ đồng thời cả số và chữ số

Trong cuộc sống thường ngày, chúng ta nên dạy trẻ về khái niệm số. Ví dụ, bạn nói “Chúng ta ăn 2 quả quýt nhé” rồi vừa đếm 1 quả, 2 quả xếp ra trước mắt cho trẻ thấy “Đây là 2 quả nhé”. Bằng cách vừa đếm vừa xếp ra như thế này có thể giúp trẻ nhớ từ “2 quả” có liên hệ đến số “2”. Sau khi trẻ biết số “2” rồi bạn hãy dạy trẻ số “3”. Tương tự như vậy dần dần dạy cho trẻ 3, 4, 5... để trẻ biết được đến khoảng 10. Khi trẻ đã biết rõ các số đếm, bạn hãy nâng cao hơn, dạy trẻ cả sự khác nhau giữa “2 cái” và “số thứ hai”. Bạn có thể xếp xe ô tô hay thú bông ra rồi yêu cầu trẻ “Con lấy cho mẹ con số 3 từ trên xuống” để trẻ có thể luyện tập.

Bạn yêu cầu trẻ nói ra “con muốn cái gì và bao nhiêu?” để dạy cho trẻ

nhớ đồng thời cả cách hội thoại và con số.

TÌM HIẾU VỀ NÃO BỘ

Khoi gợi cho trẻ hứng thú rồi dạy cho trẻ biết gọi tên sự vật

Số là thể hiện về lượng. Bạn hãy giúp trẻ dần dần nhớ được 1 cái, 2 cái... và dạy trẻ “có 2 mà cộng thêm 1 nữa là thành 3”. Bạn có thể dạy cho trẻ cả về $1/2$ hay $1/3$, sau đó sử dụng quả táo thật để xác nhận lại xem trẻ đã nhớ chưa. Không phải lúc nào bạn cũng cần dạy cho trẻ từ 1. Việc dạy đi dạy lại nhiều lần cái mà trẻ đã biết là lãng phí. Bạn hãy dạy cho trẻ cả về số 0, dạy trẻ từ 0, 1, 2, 3... Khi trẻ đã biết về số lượng, bạn cũng nên đồng thời dạy trẻ biết về cả thứ tự. Khi bạn cùng trẻ đi dạo trên đường nếu thấy có chữ số nào hãy cùng trẻ đọc lên.

CÙNG CON CHƠI “THÈ SỐ” CÓ ĐÍNH Ở PHẦN PHỤ LỤC

Vừa chơi vừa dạy con biết số

Trước tiên, chúng ta hãy bắt đầu từ việc dạy con số lượng táo ở mặt trước. Khi trẻ đã biết được số quả táo, bạn hãy ngửa tấm thẻ lên, dạy cho con về chữ số tương ứng với số quả táo đó để dần dần khiến trẻ có hứng thú với các chữ số.

Bạn có thể cùng trẻ thi xem ai tìm đúng số táo nhanh hơn.

KẾT NỐI 2 TỪ

Giúp trẻ nói được thành câu

Khi số lượng từ đơn của trẻ đã tăng lên, bạn hãy hướng dẫn trẻ kết nối hai hay nhiều từ đơn với nhau để tạo thành câu. Khi trẻ nói “ra ngoài” bạn hãy nói “con muốn đi ra ngoài à?”, khi trẻ nói “quýt” bạn hãy nói “con muốn ăn quýt à?” như vậy dần dần trẻ sẽ nhớ cách nói cả câu. Trẻ sẽ học từ ngữ và ngữ pháp thông qua hội thoại nên bạn hãy kiên nhẫn dạy cho con cách dùng từ, đặt câu đúng. “Trò chơi giả vờ” là trò chơi rất tốt để trẻ ghi nhớ từ ngữ. Đặc biệt với trò chơi “giả vờ gọi điện thoại” vì phải giải thích về tình hình của mình bằng lời nói nên trẻ cần phải cân nhắc từ ngữ sử dụng. Bạn có thể cho trẻ sử dụng điện thoại đồ chơi hoặc điện thoại di động đã hỏng, khen ngợi để trẻ hội thoại bằng câu dài.

Ngoài ra, bạn cũng nên cho trẻ hiểu rõ các từ chỉ phương hướng như “bên này”, “bên kia”, “ở đây”, “phía đối diện”... để trẻ biết cách sử dụng. Ví dụ khi bạn gọi thì trẻ sẽ chỉ tay và trả lời “con ở đây” chẳng hạn. Từ giai đoạn này, chúng ta cố gắng để trẻ có thể diễn đạt được ý muốn của mình và nói trẻ muốn đi.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Giúp trẻ nhớ được đồng thời cả từ đơn và khái niệm về phương hướng

Khi trẻ đã nhớ được các từ đơn, tiếp theo chúng ta cần hướng dẫn để trẻ nối được các từ đơn đó thành câu. Chúng ta cố gắng để trẻ nói được suy nghĩ của mình với hai từ. Khi sử dụng các từ chỉ phương hướng, bạn để trẻ sử dụng cả các ngón tay, để trẻ vừa nói “đằng kia” vừa chỉ ngón tay về phía đó. Chúng ta luyện tập giúp trẻ dần biết chỉ tay về các hướng trên, dưới, trái, phải...

Bạn hãy cố gắng hỏi chuyện đến cùng để trẻ có thể nói được ý mình muốn.

GIÚP TRẺ CÓ TÍNH XÃ HỘI

Giáo dục con người không phải chỉ để giúp trẻ nâng cao tri thức vì để sống được trong xã hội, trẻ cần phải có “trí tuệ”.

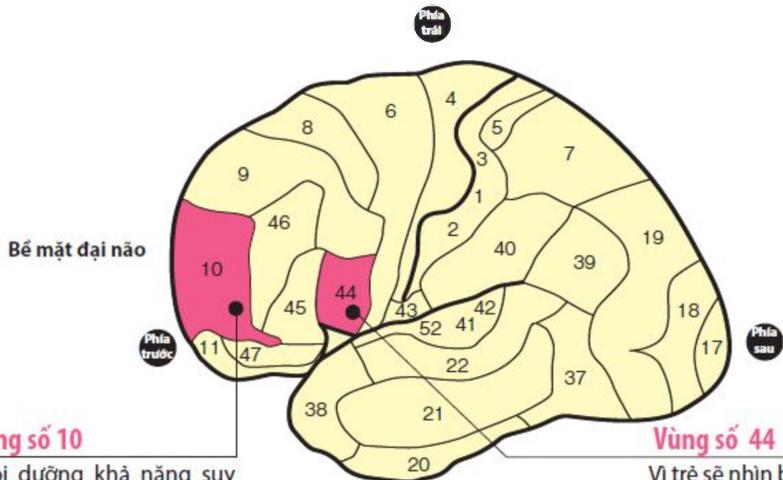
PHÂN CHIA GIÁO DỤC GIỮA CHA VÀ MẸ

Dạy trẻ về nhiều lĩnh vực trong xã hội để trẻ hòa nhập với cuộc sống

Bố là tấm gương cho trẻ noi theo

Mỗi trẻ sẽ có đặc điểm khác nhau, có đứa ngoan, đứa hay mè nheo, đứa hoạt bát sôi nổi, đứa trầm tính... nhưng tất cả chúng đều phải hòa nhập với xã hội. Cho nên, từ giai đoạn này, chúng ta cần cho trẻ sống trong tập thể để trẻ học cách hòa nhập. Hơn nữa, ở đó có lúc trẻ khóc hoặc bị bạn bè bắt nạt sẽ giúp trẻ biết nhún nhường hay cảm thông, từ đó hình thành được tính xã hội.

Để giúp trẻ học được tính xã hội, bạn hãy đặt trẻ vào môi trường tập thể. Bố hãy thường xuyên dẫn con đi chơi công viên, dạy cho con cách kết bạn. Hơn nữa, để mở rộng tầm nhìn của trẻ, mỗi kỳ nghỉ, bố hãy dẫn con đi đến nhiều nơi và dạy cho con về xã hội. Bằng cách phân chia giáo dục cho bố và mẹ, trẻ có thể nhìn xã hội một cách rộng hơn. Chính vì vậy, quá trình giáo dục trẻ sẽ hiệu quả hơn nếu có sự tham gia của cả bố và mẹ.

Vùng số 10

Nuôi dưỡng khả năng suy nghĩ xem mình nên làm gì tùy từng hoàn cảnh.

Vùng số 44

Vì trẻ sẽ nhìn biểu cảm của đối phương và suy nghĩ xem đối phương sẽ làm gì cho mình nên hệ thống thần kinh phản chiếu được rèn luyện.

ĐIỂM LUU Ý KHI CHO TRẺ TRÁI NGHIỆM VỀ XÃ HỘI

QUEN VỚI TẬP THỂ

Ở trường mẫu giáo, trẻ đều được hành động theo tập thể nên chúng ta cần tạo cơ sở cho trẻ. Bạn hãy giúp trẻ tăng cơ hội tiếp xúc với mọi người bên ngoài gia đình để trẻ học được cách truyền tải cảm giác của mình và cách suy nghĩ về cảm giác của đối phương.

CHIA ĐỒ VẬT

Bằng cách chia sẻ đồ vật của mình cho đối phương sẽ khiến trẻ và người bạn đều cảm thấy vui. Lúc đầu là chia sẻ trong gia đình, dần dần trẻ sẽ biết chia sẻ với bạn bè.

THEO DÕI TÂM TRẠNG CỦA CON

Khi trẻ chơi trong tập thể sẽ xảy ra rất nhiều chuyện. Khi đó, bạn không nên can thiệp ngay mà hãy quan sát tâm trạng của trẻ một chút để biết trẻ sẽ hành động như thế nào.

BỐ CÙNG CẦN THAM GIA TÍCH CỰC VÀO VIỆC GIÁO DỤC CON

Vào ngày nghỉ, bố nên đưa con đi chơi nhiều nơi, dạy cho con về xã hội. Cần phân chia công việc giáo dục để bố dạy con về xã hội theo hướng tiếp cận khác với mẹ.

TUÂN THỦ QUY TẮC

Dạy cho trẻ nền tảng cơ bản trong sinh hoạt tập thể

Trong mối quan hệ với bạn bè, nhiều khi trẻ cần phải kiềm chế bản thân. Lúc này, nếu trẻ không biết kìm nén bản thân và tuân thủ theo quy tắc thì khó mà sống trong tập thể được. Từ giai đoạn này, chúng ta hãy dạy cho trẻ biết tuân thủ quy tắc một cách có ý thức. Chúng ta sẽ dạy cho trẻ điều này bằng “khen thưởng (kẹo) và hình phạt (roi)”.

Trước tiên, trong gia đình cần quy định ra những điều cấm kỵ (quy tắc) nói cho trẻ biết “điều không được làm”. Lúc này, bạn cần nói nghiêm khắc với trẻ rằng “Nếu con không tuân thủ thì mẹ đánh vào mông đấy”. Đây chính là hình phạt (roi). Cho nên, nếu trẻ không nghe lời, bạn sẽ phát ngay vào mông trẻ. Dần dần, trẻ sẽ biết được rằng “đau” gắn với việc “không được làm” và sẽ biết “cố để không làm có thể kìm chế”. Ngược lại, nếu trẻ tuân thủ quy tắc, bạn hãy xoa đầu, ôm và khen trẻ nhiều. Bằng cách cho trẻ nhiều ấn tượng rằng “nếu không làm thì sẽ thoải mái”, trẻ sẽ tự mình biết cách kìm chế. Ở giai đoạn này, bạn cũng dạy cho trẻ về điều quan trọng của việc tuân thủ quy tắc để giúp trẻ xây dựng mối quan hệ giữa người với người tốt hơn.

Khi bạn mắng trẻ, hãy tỏ vẻ mặt tức giận; còn khi khen trẻ, hãy tươi cười để trẻ nhận biết được biểu cảm.

QUA TRÒ CHƠI, DẠY CHO TRẺ VỀ NHỮNG ĐIỀU CẤM KỴ

Bạn hãy chơi cùng trẻ trò chơi bị phạt, ví dụ nếu như làm hoặc nói “điều bị cấm” thì bị té vào tay chẳng hạn, như vậy sẽ giúp trẻ nhận thức việc “không được làm” một cách vui vẻ.

Nếu trẻ nhìn thấy người lớn cũng bị phạt khi làm sai, trẻ sẽ cố gắng để
giữ đúng lời hứa.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Rèn luyện vùng vỏ não trước trán giúp trẻ biết quy tắc

Để hòa nhập với xã hội, trẻ cần phải biết các quy tắc. Chúng ta hãy dạy cho trẻ quy tắc để không làm những “điều cấm kỵ” và làm những “điều nên làm”. Nếu không rèn luyện vùng vỏ não trước trán, trẻ sẽ không làm được những điều này. Nếu trẻ làm được, bạn hãy khen trẻ. Nếu trẻ không làm được, bạn cần phạt trẻ ngay lúc đó.

TAO NHỊP ĐIỆU MỘT NGÀY CHO TRẺ

Dạy cho trẻ điêu cơ bản trong sinh hoạt và đảm bảo thời gian ngủ đầy đủ

Khi trẻ đã ngủ được trong khoảng thời gian nhất định rồi, chúng ta nên tạo cho trẻ một lịch trình thời gian căn bản ở một mức độ nào đó để trẻ sinh hoạt theo thời gian đó. Dựa vào vòng quay của trái đất quanh mặt trời, một ngày có 24 giờ nhưng thực ra một ngày của con người khoảng 23,5 giờ. Nếu chúng ta không tạo ra nhịp điệu để điều chỉnh sự chênh lệch này thì không thể sống với nhịp điệu 24 giờ. Hơn nữa, đối với trẻ, việc đã có sẵn một nhịp điệu trong ngày rồi cũng giúp trẻ dự đoán được “tiếp theo là giờ làm gì” dần dần sẽ dễ dàng làm nhiều điều khác

Trước tiên, hãy quyết định giờ thức dậy buổi sáng và giờ đi ngủ buổi tối. Tiếp theo, bạn quy định thời gian ăn và thời gian ngủ trưa. Hơn nữa, tùy vào hoàn cảnh, bạn điều chỉnh xem sẽ làm cái gì vào giờ nào cho trẻ.

TÌM HIẾU VỀ NÃO BỘ

Quy định giờ thức dậy và giờ ngủ cho trẻ

Chúng ta cần tạo cho trẻ nhịp điệu của một ngày để trẻ sống một cách khỏe mạnh. Một ngày thực chất của con người chỉ có 23,5 giờ. Cho nên, chúng ta cần quy định cho trẻ thời gian thức giấc và thời gian đi ngủ để đảm bảo cho trẻ một sức khỏe tốt.

CHÀO HỎI

Bạn hãy làm gương cho trẻ

Chào hỏi chính là yếu tố căn bản của giao tiếp. Để trẻ có được yếu tố này thì trong cuộc sống hàng ngày, bạn cần dạy trẻ thực hiện một cách nghiêm túc. Tiền đề lớn nhất cần có là cha mẹ phải làm gương cho con cái. Với những việc cha mẹ không làm được thì khó lòng con trẻ có thể làm. Bạn nên coi việc chào hỏi là một quy tắc trong gia đình mà cả cha mẹ và con cái đều phải tuân theo.

Trước tiên, trong gia đình cần quán triệt nói những câu chào hỏi như “Chào buổi sáng”, “Chúc ngủ ngon”, “Mời cả nhà ăn cơm”... Hơn nữa, chúng ta cũng cần dạy cho trẻ biết cách chào khác nhau ở mỗi thời gian khác nhau như “Chào buổi trưa” hay “Chào buổi tối” hoặc tùy mức độ thân thiết có thể chào là “bye bye” hay “tạm biệt” ...

Trong giai đoạn này, chúng ta cũng dạy cho trẻ cách đáp lại. Việc trẻ lắng nghe chăm chú điều người khác nói chính là điều kiện quan trọng để trẻ tăng được tri thức. Bạn hãy hướng dẫn trẻ rằng khi nghe mà hiểu điều đối phuруг nói thì đáp lại là “vâng”.

Tập cho trẻ thói quen khi đi ra ngoài mà gặp người quen thì phải nhìn về phía đối phuơng và chào hỏi.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Con cái sẽ bắt chước cha mẹ

Chào hỏi rất cần thiết khi trẻ bắt đầu cuộc sống xã hội. Khi trẻ nhìn vào phía đối phuơng sẽ khiến hệ thống thần kinh phản chiếu làm việc, giúp trẻ hiểu được đối phuơng đang nghĩ gì hay đang định làm gì. Cha mẹ không thể bắt trẻ làm những việc mà bản thân mình không làm được. Hệ thống thần kinh phản chiếu làm việc nên trẻ bắt chước cha mẹ là chuyện bình thường.

KÍCH THÍCH NĂM GIÁC QUAN CHO TRẺ

Mang lại nhiều kích thích cao độ cho trẻ

Người ta gọi giai đoạn trẻ từ 2 đến khoảng 3 tuổi là “thời kỳ tới hạn” – thời kỳ trẻ phản ứng mãnh cảm nhất với các kích thích đối với năm giác quan. Trong giai đoạn này, chúng ta càng mang lại cho trẻ nhiều kích thích chất lượng tốt, trẻ càng có được khả năng xử lí với cảm giác và tính chất (cảm tính) về mặt cảm giác. Nếu trẻ đã có được những khả năng này thì khi nhìn bông hoa, trẻ không chỉ biết đó là bông hoa mà sẽ biết là bông hoa rất đẹp.

Chúng ta cố gắng để trẻ đưa ra được các đánh giá theo cách riêng giống như người lớn để trẻ có được khả năng xử lí cảm giác và cảm tính. Trong khả năng có thể, bạn cố gắng mang lại cho trẻ nhiều kích thích tốt ví dụ như dẫn trẻ đến xem chương trình ca nhạc mà trẻ con có thể tham gia để trẻ nghe được âm thanh thực của dàn nhạc, dẫn trẻ đến viện bảo tàng hay sở thú để trẻ nhìn thấy những đồ vật hay con vật mà trẻ thấy thích, dẫn trẻ đến công viên cho trẻ ngửi hương thơm của hoa cỏ hay cho trẻ cảm nhận vị ngọt của những nguyên liệu thức ăn theo mùa... Ở giai đoạn này, nếu bạn cho trẻ làm hai việc đồng thời như vừa nhìn nhạc cụ vừa nghe âm thanh nó phát ra, vừa ngửi đồ ăn vừa ăn thì não bộ sẽ làm việc linh hoạt hơn nữa.

Cho trẻ cảm nhận ngay độ lớn hay sức lôi cuốn của hiện vật giúp trẻ mài giũa các giác quan.

TÌM HIỂU VỀ NÃO BỘ

Kích thích cảm giác giúp tăng cường trí thông minh cho trẻ

Hệ thống cảm giác (thùy chẩm, thùy thái dương, thùy định, vùng ổ mắt trước trán của thùy trán) của não bộ có “thời kỳ tới hạn”. “Thời kỳ tới hạn” không có ở hệ hành động (thùy trán) của vận động. Vận động và hành động không có liên quan gì đến độ tuổi mà chỉ cần luyện tập nhiều sẽ trở nên khéo léo và nhanh nhẹn. Để đầu óc trẻ linh hoạt hơn thì cần biết tiếp nhận kích thích cảm giác rồi thực hiện vận động và hành động. Ngược với cảm tính, do sự làm việc của thùy trán sẽ sinh ra lý tính. Những ghi nhớ cảm tính sẽ trở thành tri thức còn những ghi nhớ lý tính sẽ cần trí nhớ làm việc. Cả hai ghi nhớ này tạo nên trí thông minh ở trẻ. Những đứa trẻ thông minh hơn thường não bộ sẽ dễ phát triển, sống lâu hơn và ít bệnh tật hơn.

CON TRAI VÀ CON GÁI

Trước hết, hãy cho trẻ làm những việc trẻ có hứng thú

Từ giai đoạn này, hành động của con trai và con gái dần dần có sự khác biệt. Thông thường, con gái hay thích nói chuyện, làm điều còn con trai thường thích vận động, máy móc, cạnh tranh. Điều này là do sự khác nhau trong di truyền giữa con trai và con gái. Bạn cần biết về những đặc điểm này để xem nên cho con mình làm gì. Tất nhiên, con gái cũng nên thích về máy móc và con trai cũng nên biết cách nói chuyện hay nhưng trước tiên, bạn nên cho trẻ trải nghiệm những điều trẻ thích theo đúng giới tính.

Cần thăng thắn với “ bí ẩn của chàng trai”

Đối với mẹ, con trai luôn là một điều bí ẩn. Nhiều khi bạn luôn phải nghĩ rằng “tại sao” con lại hành động như vậy. Tuy nhiên, chỉ có điều chúng ta chưa hiểu thôi. Đối với những hành động có vẻ khác lạ của con trai nếu không gây ảnh hưởng đến người khác thì người mẹ hãy cứ nói “như vậy cũng không sao” với con trai mình.

Về phương diện giáo dục, con gái luôn cố gắng tập trung vào khuôn mẫu nào đó nhưng con trai thì thường có khuynh hướng chỉ muốn làm những điều mình thích. Cho nên, với con trai ở giai đoạn này, có vẻ hơi khó áp dụng những phương pháp trong cuốn sách này. Dù vậy, mục đích của chúng ta là nhằm kích thích não bộ tạo nên các khớp thần kinh và kết nối chúng hình thành các mạch thần kinh. Do vậy, cuốn sách này cũng có ý nghĩa là cứ cho con làm cho dù con không thể. Dù con không làm được tốt bạn cũng không cần bức tíc hay vội vàng gì cả. Vì con trai giỏi hơn trong việc suy nghĩ mọi chuyện một cách logic rồi lắp ráp lại. Bạn hãy theo dõi sự trưởng thành của con, nếu thấy con tiến bộ, bạn hãy khen con thật nhiều.

Nhìn vào sự tiến bộ
của con mình và khen trẻ

H & Đ VỀ PHƯƠNG PHÁP KUBOTAH

H1: Trẻ không nghe lời tôi, chúng rất bướng bỉnh?

D: Suy nghĩ về nguyên nhân trẻ "không thích".

Nếu không mua cho trẻ cái trẻ thích trẻ sẽ nầm lăn ra đất ăn vạ hoặc nói là con vẫn muốn chơi nữa để không chịu về nhà... Ở giai đoạn này, trẻ đều như những gãngxto tí hon. Trẻ thích làm theo ý mình và nói "không" với những lời người lớn nói. Đây liệu có phải là đặc điểm tất yếu để trẻ trưởng thành?

Câu trả lời là không. Đây là do cha mẹ đã tạo ra một môi trường mà trẻ có thể nói "không". Cụ thể có ba điểm như sau:

1. Bạn đã không quan sát kỹ trẻ
2. Bạn đã không mắng trẻ nghiêm khắc
3. Vùng vỏ não trước trán của trẻ làm việc chưa tốt

Ở nguyên nhân thứ nhất, nếu trẻ đặc biệt ghét một cái gì đó nhất định phải có nguyên nhân. Bạn có thể yêu cầu trẻ giải thích tại sao con không thích để biết được nguyên nhân mà trẻ ghét, sau đó có biện pháp để trẻ không nói "không" nữa.

Với nguyên nhân thứ hai, nếu trong cách mắng của bạn có lỗ hổng, khoan nhượng, trẻ sẽ lợi dụng điều đó. Trước tiên, bạn cần quy định với trẻ về những điều không được làm, nếu trẻ vi phạm thì dù đang ở trước mặt mọi người hay trẻ đang mệt, bạn cũng cần mắng ngay. Nếu trẻ đã biết lỗi và nói “vâng” rồi bạn hãy ôm trẻ vào lòng.

Với nguyên nhân cuối cùng, vùng vỏ não trước trán là vùng được gọi là “vùng suy nghĩ” trong não bộ. Khi trẻ không phân biệt được điều nên làm và điều không được làm thì vùng vỏ não trước trán không làm việc. Hầu như trẻ chỉ nói “không thích” dựa vào cảm giác. Bạn hãy thực hiện theo Phưong pháp Kubota để rèn luyện cho trẻ vùng vỏ não trước trán, giúp trẻ có bộ não biết suy nghĩ mọi việc.

Ngoài ra, để trẻ không luôn miệng nói “không”, điều quan trọng là cha mẹ đặt câu hỏi cho trẻ. Ví dụ, khi cho trẻ chọn một món đồ nào đó, bạn hãy chọn ra từ nhiều hơn hai món đồ với câu hỏi “Con thích cái nào?”

H2: Con tôi vẫn đi loạng choạng chứ chưa đi vững được, như vậy có sao không?

D: Bạn hãy xem cuốn *giai đoạn 0 tuổi* và *giai đoạn 1 tuổi* của bộ *Đạy trẻ kiểu Nhật* này để tiến hành luyện tập cho con.

Trước tiên, bạn hãy thử quan sát kỹ dáng đi của con. Nếu con có vẻ kéo lê chân hay bị đau, bạn nên dẫn con đến gặp bác sĩ. Nếu con bạn không có vấn đề gì, bạn nên cho con tập đi nhiều hơn. Nếu bạn thấy con đi mà chân cứ là là dưới đất thì có thể cho con tập giậm chân. Bạn cho con đứng bám vào mép bàn để lòng bàn chân sát xuống sàn nhà rồi dùng tay ấn mu bàn chân cho trẻ. Ở trạng thái này, nếu muốn nhắc chân lên cần phải nhắc gót chân, dồn trọng tâm về phía phần hình cầu dưới ngón chân cái. Đây là cách di chuyển trọng tâm đúng. Bạn cứ luyện tập như thế này nhiều lần cho trẻ ở cả hai chân, dần dần trẻ sẽ biết cách đi đúng. Bạn hãy tham khảo thêm các cuốn *Giai đoạn 0 tuổi*, *Giai đoạn 1 tuổi*.

H3: Tôi đã thử rất nhiều cách nhưng con không thể nào thực hiện tốt được các phương pháp?

D: Điều cơ bản nhất là khen trẻ. Trước tiên, bạn cần cho trẻ cảm thấy hứng thú.

Dù bạn không nhìn thấy ngay tiến bộ của trẻ nhưng bằng cách thực hiện phương pháp này, các mạch thần kinh sẽ được tạo ra. Bây giờ, bạn không cần để ý đến kết quả mà điều quan trọng hơn hãy cố gắng vận dụng nhiều phương pháp để trẻ được vận động cơ thể nhiều, và tạo kích thích lên nhiều vùng của não bộ trẻ.

Hơn nữa, nếu bạn thấy trẻ có tiến bộ dù chỉ một chút, hãy khen trẻ thật nhiều. Nếu trẻ biết rằng “tiến bộ = mẹ sẽ khen” dần dần nhất định trẻ sẽ cố gắng thực hiện các bài tập hơn.

H4: Con tôi hầu như không thực hiện được phương pháp nào, cũng không chịu ngồi yên, không thể nào nhìn vào mắt mà nói chuyện được. Liệu có phải con tôi có bệnh gì về não không?

D: Nếu bạn cảm thấy lo lắng thì hãy nhờ bác sĩ chuyên môn về thần kinh nhi khoa khám cho.

Những bệnh khiến trẻ không thể giao tiếp tốt với người khác như chứng tự kỷ hay hội chứng Asperger thường có biểu hiện từ giai đoạn này.

Nếu bạn cảm thấy lo lắng, hãy sớm đưa trẻ tới bác sĩ chuyên môn về thần kinh nhi khoa.

Einstein cũng mắc hội chứng Asperger vẫn có thể sinh hoạt bình thường. Những bệnh này khiến vùng giao tiếp không phát triển nhưng có khi những vùng đặc biệt khác lại làm việc. Do đó, bạn nên thảo luận với bác sĩ chuyên môn để quyết định hướng đi sau này cho trẻ.

Bạn cần tạo môi trường để trẻ có thể phát huy sở trường của mình và lựa chọn được cho mình nghề nghiệp phù hợp hơn là tốn thời gian vào những việc trẻ không thể. Đấy chính là trách nhiệm của cha mẹ.

H5: Con tôi không tập trung được vào các trò chơi.

D: Bạn hãy chơi mẫu một cách vui vẻ cho trẻ xem.

Nếu trẻ không cảm thấy hứng thú sẽ không duy trì được khả năng tập trung. Trẻ có thể vui vẻ thực hành phương pháp hay không đều phụ thuộc vào mẹ. Bản thân mẹ phải hiểu rất rõ về phương pháp, trước tiên hãy làm mẫu cho trẻ xem và có thể khơi gợi hứng thú cho trẻ.

Hơn nữa, chơi cùng trẻ cũng rất quan trọng. Khi trẻ nhìn thấy mẹ chơi một cách vui vẻ cũng sẽ cảm thấy hứng thú.

H6: Con tôi rất thích nấu ăn, vậy có thể cho cháu dùng dao không?

D: Nếu trẻ đã có thể sử dụng bàn tay và ngón tay một cách linh hoạt rồi thì bạn cho trẻ dùng vật thật cũng không sao.

Với những chiếc dao đồ hàng dùng cho trẻ con thì dù có cắt vào tay cũng không bị đứt tay nên sẽ yên tâm hơn, nhưng bằng cách cho trẻ dùng dao thật, trẻ dần sẽ có ý thức rằng “dao = đứt tay = nguy hiểm = cẩn thận”. Như vậy, trẻ sẽ biết cách dùng đúng tay và các ngón tay, não bộ sẽ phát triển hơn.

Bạn hãy quyết định xem mình coi trọng việc an toàn hơn hay việc não bộ trẻ phát triển hơn. Dù thế nào việc nấu nướng mang lại cho trẻ nhiều kích thích nên cho trẻ làm là điều rất tốt nhưng không nên cưỡng chế bắt trẻ làm.

H7: Con tôi hơn 2 tuổi rồi mà vẫn chưa nói rõ.

D: Bạn hãy tạo cho trẻ nhiều cơ hội để nói chuyện. Dù trẻ chỉ tiến bộ được từng chút một bạn cũng đừng quá lo lắng.

Cũng có trẻ nói chuyện rất tốt nhưng cũng có trẻ phát âm không tốt hoặc chỉ nói được các từ đơn. Tuy vậy, trẻ vẫn còn đang phát triển chứ chưa phải đã ngừng. Với các từ ngữ trẻ sẽ sử dụng hàng ngày, bạn nên dùng các từ trẻ dễ hiểu để tiếp tục kích thích trẻ.

Hơn nữa, việc đọc sách cho trẻ nghe là một phương pháp rất hữu hiệu để trẻ nói được từ ngữ. Bạn hãy thường xuyên đọc cho trẻ nghe những câu chuyện mà trẻ thích.

H8: Con tôi là con trai nhưng toàn thích chơi đồ hàng và búp bê thôi...

D: Con trai thì phải chơi những trò chơi của con trai.

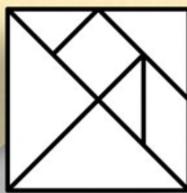
Bạn cần chú ý để sở thích của trẻ không bị chi phối bởi môi trường gia

đình như từ mẹ hay chị gái. Khi trẻ khoảng 2 tuổi, bạn cần tìm các trò chơi dành cho con trai để cho con chơi.

Nếu không thể làm được điều này, bạn hãy nhờ bố, ông hoặc cho con chơi nhiều với các bé trai.

TRÒ CHƠI XẾP HÌNH TANGRAM KÍCH THÍCH SỰ SÁNG TẠO CỦA TRẺ

VỚI PHẦN PHỤ LỤC ĐẶC BIỆT NÀY, BẠN HÃY CÙNG CHƠI
VỚI TRẺ MỘT CÁCH VUI VẺ

TAO NÊN MỘT XỨ SỞ THẦN
TIỀN CHỈ VỚI 7 MÀNH GHÉP
CỦA BỘ XẾP HÌNH

Hình tam giác

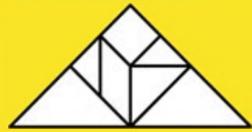

Tangram là bộ xếp hình có

Tangram là bộ xếp hình có nguồn gốc từ Trung Quốc ở khoảng thế kỷ 18. Đây là trò chơi biểu diễn các hình động vật, hình người, hình ngôi nhà, hình xe cộ bằng cách xếp từ 7 mảnh ghép cắt ra từ 1 hình vuông. Ở đây tôi xin giới thiệu các ví dụ để mẹ và bé có thể chơi một cách vui vẻ.

Con chim

Hình chữ nhật

Con mèo

Con thuyền

Người đang chạy

Con cá

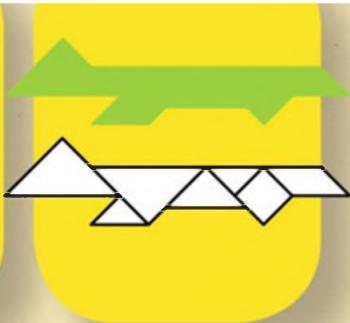
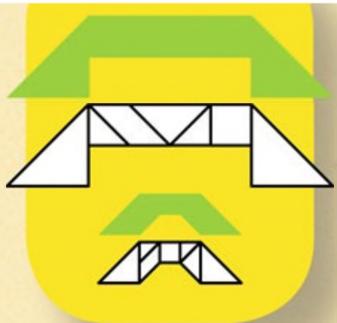
Cây cầu

Ngọn nến

Con cá sấu

* Ở cuối sách có dạy cách tạo ra bộ ghép hình.